Published and distributed under permit (No. 408) authorized by the Act of Oct. 6, 1917, on file at the Post Office of New York, N. Y. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General

VOL. VII. ÉVFOLYAM. NEW YORK, N. Y. 1919 FEBRUARY 20. No. 8. Szám.

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban — *The only Hungarian Miners' Journal in the United States*

75 East 10th Street — **New York, N. Y.**

Published every Thursday by Martin Hinlov, Editor—at 75 E. 10th St., New York, N. Y. Entered as Second Class Matter at the Post Office of New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879. Subscription Rates: United States and Canada one year $2.00. Abroad $2.50.

A MESSAGE TO AMERICAN HUNGARIANS

Could a message to American Hungarians begin more appropriately than with a few immortal words from the American Declaration of Independence? These words were published by the American Congress one hundred and forty-two years ago, but never had they more interest to American Hungarians than at the present time, when Hungary has broken the political shackles which have bound her to the Hapsburg dynasty and assumed among the powers of the earth the seperate and equal station to which the Laws of Nature (and her history) entitle her

The American Declaration of Independence maintains "that all men are endowed by their creator with certain inalienable rights; that among these are life, liberty and the pursuit of happiness. That to secure these rights, governments are instituted among men, deriving their just powers from the consent of the governed." These sublime words describe the full meaning of American institutions.

It is not sufficient that the Hungarian immigrant should contribute his full share to the growth, wealth and weal of this hospitable country. Even those Hungarians who come to these shores with the ultimate intention of returning to their native country, will find it well to study and ponder will the Declaration of Independence; they will thus, being trained to a certain extent in the ideas of self-government, be doubly welcome and useful at home. Whatever form of government Hungary will adopt, it will be a democracy, for thanks to the noble and unselfish principles laid down by President Wilson, the world is being made safe for democracy.

The chief characteristics of America are not her tall buildings that the newly arrived immigrant perceives at the port of landing, nor her endless line of railroads, her immense cities, factories, better wages, and the like: America's gift to the world is her political and humanitarian institutions. Those who wish to become American citizens and by their constitutional rights desire to participate in the activities of these institutions should first fully appreciate the meaning of the American form of government. They should adequately prepare themselves in the night-schools or special classes maintained by their employers, and acquire knowledge in the duties and rights of citizenship.

The Hungarian immigrant came here seeking better living conditions, and he found them. Can he be satisfied with this? Most certainly not! He should strive to forget that he is an alien and become a citizen. He should make every effort to learn the English language, which is one of the necessary qualifications for citizenship. Not only at special public ceremonies and patriotic celebrations must he show his respect for the American flag —he ought to do his best to understand the meaning of these special occasions and be ready to discharge all the duties of citizenship. In the words of President Wilson, "America is ready to merge those who accept its hospitality into one nation of common language and common political ideals."

American Hungarians must do their share to make this merging possible. They must trust and believe in America. They must look upon this country not so much as a land merely of better wages, but as the land of vast opportunities, freedom and justice, as the land where every man may work out his salvation in his own way. Since a good citizen obeys all the laws, American Hungarians must understand and believe in our Constitution, which is the basis of our Government and our law. The Constitution of the United States is a written document that determines how the government shall be organized, defines the authority of each department and officer of the government, and guarantees to each citizen protection in the enjoyment of his individual rights.

This is a good country to live in. It gives us not only our livelihood, it educates our children, and enables adults to educate themselves. Labor laws of different states protect our health in the various occupations in which may be engaged in; compensation laws protect our interest if we are injured in the course of our industrial occupations. Protective agencies of the various states and municipalities offer us protection against fraudulent practices of unscrupulous bankers, steamship-ticket agents, land sharks, interpreters, shyster lawyers, and medical quacks.

American Hungarians should seek the friendship of other races and nationalities living on equal terms under the protection of the American Flag. The world has no place for believers in the old autocratic institutions, under which one nationality enjoyed privileges over another The movement of the times is toward Democracy, and Americanism is the finest manifestation of Democracy.

Few Hungarians realize, perhaps, that the United States is the granary of the world. American farming offers as good an opportunity for self-respecting immigrants as mines and factories. Hungarians at home are pre-eminently farmers. Why not take up farming in this country?

We advise Hungarians to buy farms, and engage in the pursuit of agriculture. The United States Department of Agriculture at Washington, D. C., is interested in settlement of idle lands. This Department, however, warns against irresponsible and haphazard private direction of settlement. Private promoters in land-speculation are not al-

(Continued on Page 5.)

HOL AZ IGAZI?

Magyarország agyongyötört szenvedő népe remegve, könyörögve nyujtja kezét az amerikai elé, aki a nagy vizen át az igazság, a jog, kötelesség és humanitás nevével az ajkain, kelt utra a megbomlott Európa felé.

Magyarország — szegény, szivenszurt rosszsorsu szülőházánk — az élet utolsó szalmaszálába kapaszkodik és ugy próbál megmenekülni abból a nyomoruságból, amibe rossz testvérek, rossz barátok hamissága sodorta.

Vajjon meghallja-e Amerika az üdvrivalgások, ünneplések zajos hangjai között a kétségbeesett segélykiáltást, amit Magyarország népe sir felé? Vajjon meglátja-e a diadalkapuk ragyogó zászlódisze mellett annak a lerongyolt, beteg kis országnak ezer sebét, amelyekre tőle, az ő igazságot hordó kezétől várnak gyógyirt. Vajjon megnyilik-e az ő szive egy kicsi, agyonrágalmazott, tehetetlen ország idegen népe számára, ahol más nyelven beszélnek, más ruhában járnak, épen csak hogy a szivük nekik is fáj, ha bántják őket, ha mérges hegyü nyilakat tüznek bele. Idegen emberek, akik az éhséget ép ugy érzik, mint más, csak nem tudnak nevetni, amikor a szivünk ezer sebből vérzik.

Az Amerikainak, akinek kezében országok sorsa van, akitől ezrek és milliók várják az igazságot, a méltányosságot, át kellett, hogy menjen Európába, hogy egy jó szót, hogy egy könyörgést halljon szegény Magyarország érdekében. Mintha Amerikában nem is lennének Magyarok, mintha itt ebben a nagy, minden földről összeszedett emberekkel benépesedett országban nem is lenne egyetlen ember sem, akinek ne volna egészen mindegy, hogy mi lesz azzal az országgal.

Nem akadt itt senki, aki felemelte volna szavát Magyarország ellen. Pedig de sokan vagyunk, Magyarországból származók, de sokan nézünk vissza elszoruló szivvel és lessük a hirekét: ugyan mi is lesz azzal az országgal, ahol az anyánk — vagy az anyánk sirja — van, ahol először pillantottuk meg a napvilágot, ahol először éreztünk fájdalmat, keserüséget, csalódást.

Nem volt egy se közöttünk, aki segitségére sietett volna a szülőházánknak. Azért talán, mert amikor elhagytuk, el is felejtettük? Azért, mert nekünk már ugy is mindegy, már nem tartozunk oda? Azért, mert nem igen érzünk hálát magunkban ahoz az országhoz, amelytől nem sok jót kaptunk?.....

Nem azért. Mert nem felejtettük el, nem tagadtuk meg és nem gyülöltük meg. A szivünkben még van — és marad is örökké — egy kis hely a számára, ne szégyeljük, hiszen nem akarja elvonni ezt tőlünk senki. De kicsinyek vagyunk, testvérek, az a baj. Százan százfelé huzunk, magunknál kisebbel nem állunk szóba, magunknál nagyobbat el nem ismerünk és csak akkor serény a kezünk, ha göröngyöket kell az utjába dobálni annak, aki gyorsabban, hátrabban mer haladni, mint mi, kényelmesek. Nem engedjük el a nemtörödömség kényelmes karosszékét, hogy tövises utakon járjunk, nehogy kényelmesebb, könnyebb legyen az utja az utánunk jövőknek. De ha más indul el előttünk, akkor aztán neki: no, még egy követ, hogy még egy sebbel több legyen a fáradt lában, hogy még lassabban, még keservesebben érjen el az utja végére. Vagy ne is érjenek el, inkább azt akarjuk, hogy menjen el a kedve ettől a munkától. Azokat szeretjük, akik mellettünk ülve patópáloskodnak vagy akik tömjéneznek bennünket.

Kicsinyek vagyunk és önzők. Magunk kicsi játékával babrálok és nem akarjuk észrevenni, hogy a drága időnk és drága erőnk mennyi nagyszerü alkalmat enged el maga mellett.

Pedig talán tudnánk is tenni valamit, nem a legnagyszerübbet, csak valami kicsit, hasznosat — mint a többi nemzet — talán-talán meg lenne a képességünk is, talán az eszünk se nagyon hiányzik hozzá, csak olyan veszettül irigyek ne volnánk. Csak volna bennünk egy kicsi elismerés a mások nagysága iránt és egy kicsi beismerés a magunk hibájával szemben.

Vezérkedni akarunk mindannyian — hol van az az egy, aki azt mondaná: nevem nincs, ne emlitsétek, de karjaim vannak, azokat engedjétek hirdetés nélkül dolgozni — vezetni akarunk mindannyian, pedig hát tudunk-e követni.

Ha jönne egy ember, aki szépen, szerényen azt mondaná:

— Én első akarok lenni mindenütt, ahol — dolgozni kell, de érdemrendet ne adjatok. Álljatok ide mellém, ne nézzük egymás nevét, rangját, pénzét, urlasságát, csak gyerünk a munkával, mindenki adjon annyit, amennyit tud, mindenki tegyen, amennyit az ereje enged, de babérkoszorut közülünk egy se vállaljon.....

Ha jön egy, hogy a maga szerénységével, becsületességével rávilágitana borzalmas hibáinkra, kicsiségünkre, önzésünkre, talán-talán még észre is térnénk, talán még meg is változnánk.

Szodoma és Gomorrha elveszett, mert nem volt benne tiz ember, aki kiállotta volna a próbát. Hol van hát az a magyar, aki megvált, aki feláz bennünket, mielőtt még beteljesednék rajtunk Szodoma sorsa.

Ha van egy közöttünk, ne bujjék meg a szobában, hanem jöjjön elő, beszéljen nyiltan, becsületesen, ne féljen tőlünk.

Hogy hátha megkövezzük azt is? Hogy hátha megmarjuk irigységünk mérges nyelvével?

Nekünk olyan nagy ember kell, olyan igaz, olyan becsületes ember, aki nem ijed meg ettől a kicsi kockázattól, amikor ilyen célok forognak koczán..... (f.)

ÜZENET AZ AMERIKAI MAGYAROKHOZ

Nem kezdhetjük az amerikai magyarsághoz intézett ezen üzenetet méltóbban, mint az amerikai Függetlenségi Nyilatkozat halhatatlan szavaival.

Ezeket a szavakat az amerikai kongresszus 142 év előtt jelentette ki és soha nem volt nagyobb jelentőségük az amerikai magyarokra nézve, mint jelenleg, a mikor Magyarország széttörte azokat a politikai bilincseket, a melyek a Habsburg házhoz kötötték és elfoglalta a világ nemzetei között azt az önálló és független szerepet, melyre a természet törvényei (és történelme) jogositják.

Az amerikai Függetlenségi Nyilatkozat megállapitja, hogy "a Teremtő minden embert megáldott bizonyos elvehetetlen jogokkal, többek között az élettel, szabadsággal és a boldogság keresésének a jogával: hogy ezeknek a jogoknak megszerzésére az emberek kormányokat állitanak fel, a melyek jogos hatalmukat a kormányzottak beleegyezéséből nyerik." Ezek a magasztos szavak teljesen visszatükrözik Amerika szellemét.

A magyar bevándorló nem meriti ki kötelességét azzal, hogy munkájával hozzá járul ennek a vendégszerető országnak gazdagitásához és boldogitásához. Még azok is, a kik szülőhazájukba szándéknak visszatérni, csak önömaguknak használnak azzal, hogy ha az amerikai Függetlenségi Nyilatkozatot tanulmányozzák és annak jelentőségét megértik. Bármiképen is alakuljon ki Magyarország kormányformája, az demokratikus lesz, mert köszönet Wilson elnök fenkölt és önzetlen világpolitikájának, a világdemokrácia sikere biztositva lesz.

Amerika nemcsak abban különbözik más országoktól, hogy városaiban az épületek magasabbak, vasutai hosszabbak, városai és gyárai nagyobbak és jobb munkabéreket fizet. Amerika nem annyira anyagi javakkal gazdagitotta a világot, mint inkább politikai és emberbaráti intézményeivel. A kik polgárai akarnak lenni Amerikának és alkotmányos jogaiknál fogva részt akarnak venni ezekben az intézményekben, azok előbb értsék meg és értékeljék Amerika kormányformáját. Járjanak az ingyenes esti iskolákba, vagy a munkaadójuk által fentartott iskolába és tanuljanak mindaddig, a mig az amerikai polgár kötelességeit és jogait el nem sajátitják.

A magyar bevándorló első sorban azért jött Amerikába, hogy jobb megélhetést biztositson magának. Célját e tekintetben elérte. Megelégedhet ezzel? A válasz csak az lehet, hogy nem. Igyekezzék elfeledni, hogy idegen, és legyen polgára uj hazájának. Tanuljon angolul, a mely nélkül polgár nem lehet. Ne csak nyilvános ünnepségek és hazafias ünnepségek alkalmával fejezze ki tiszteletét az amerikai zászló iránt: törekedjen arra, hogy megértse az ilyen események jelentőségét és készüljön el arra, hogy polgári kötelességeinek eleget is tehessen. Wilson elnök mondja, hogy "Amerika hajlandó egy nemzetbe olvasztani azokat, akik vendégszeretetét igénybe veszik, — a nemzetnek azonban csak egy nyelve és egységes politikai jellege lehet."

Az amerikai magyaroknak hozzá kell járulniok ahhoz, hogy ez az egybeolvasztás lehetségessé váljon. Bizzanak és higyjenek Amerikában. Necsak a jobb munkabér országának tekintsék azt, hanem a boldogulás, szabadság és igazság hazájának, a hol mindenki a saját szerencséjének a kovácsa. Minthogy minden jó polgárnak tisztelni kell a törvényeket, amerikai magyarok tanulmányozzák az ország alkotmányát, a mely az ország kormányzatának és törvényeinek az alapja és higyjenek benne. Az Egyesült Államok alkotmánya irott okmány, a mely megállapitja az ország kormányformáját, körülirja a kormány minden ágazatának hatáskörét és biztositja a polgári egyenek jogait és védelmét.

Amerikában nemcsak kenyerét keresi meg a bevándorló, hanem nevelést adhat gyermekeinek és müvelheti önönmagát is. A külömböző államok munkaügyi törvényei megvédik egészségét munkaközben, és segitik, ha baleset éri. A külömböző államok és városok irodákat létesitettek, a melyek tanácsczsal szolgálnak és védelmet nyujtanak a bevándorlónak, ha lelkiismeretlen bankárok, hajójegy-ügynökök, telekbirnák és tolmácsok, ügyvédek, vagy ujságban hirdető kuruzslók kihasználják.

Amerikai magyarok keressék más nemzetiségü szomszédjaik barátságát is, mert ebben az országban a föld minden gyermeke egyforma jogokat élvez. Az emberiség leromlott azokat a régi és idejüket mult intézményeket, a melyek alatt egy faj uralta a másikat. Az idők iránya a demokrácia felé mutat és az amerikanizmus a legszebb megnyilatkozása a demokráciának.

Az amerikai magyarok közül talán kevesen tudják azt, hogy ez az ország a világ éléstára és hogy a földmüvelés ép oly mértékben nyujt megélhetést a törekvő bevándorlónak, mint a bánya, vagy gyár. A magyar fajnak ősi foglalkozása a földmüvelés. Folytassák régi foglalkozásukat Amerikában. Az Egyesült Államok Földmüvelésügyi Miniszteriuma (U. S. Department of Agriculture) érdeklődő figyelmmel kiséri az ország betelepülését. Mindenkit figyelmeztet, hogy óvakodjon olyan telepitő ügynökökiol, a kik minden felelősség nélkül csak ugy vaktában [illegible] tositanak. Magán telepitők nem mindig megbizhatók. A legfőbb gondjuk az hogy a tulaidonukat képező földeket eladják. Ne vegyen senki földet elhamárkodva vagy ha nincs elegendő pénze. Ne felejtse el, hogy ebben az országban az éghajlat és a talaj nem egyforma. Tudja meg, hogy a

(Folytatása az 5-ik oldalon)

MUNKAHIREK

Tekintettel a rossz munkaviszonyokra, testvéreink ismételten kérnek bennünket arra, hogy ajánljunk egy bányát, ahol a munka jól megy és munkásokat felvesznek.

Megirtuk már számtalanszor, hogy mi jó lelkiismerettel bányákat nem tudunk ajánlani, mert hiszen mi nem tudhatjuk, hogy az egyes bányákban hogyan megy a munka és olyanok-e a viszonyok, amik az illetőnek megfelelnének.

Akinek hurcolkodni kell jelenlegi lakóhelyéről, az nézze át lapunk hirdetéseit és munkahireit. Válasszon ki egy pár telepet, amelyekről gondolja a leirás után, hogy megfelelő lenne. Irja meg nekünk a kiválasztott telep nevét és mi akkor küldünk onnan egy pár magyar bányász cimét, akiktől az illető megkaphat minden szükséges felvilágositást.

Kérjük testvéreinket, hogy azokról a telepekről, ahol a munka jól megy és embereket — különösen magyar bányászokat — szivesen vennének fel, küldjenek be minél gyakrabban munkahireket. Ha pedig levélbeli kérdezősködést kapnak egyik-másik munkát keresö testvértől, válasszoljanak az igazság szerint. Sok helyen nem dolgoznak testvéreink és kötelessége mindenkinek, aki jó munkában van, segiteni azokat, akiknek szüksége van erre a segitségre.

Képzeljük magunkat a másik helyzetébe és gondoljuk át, hogy milyen jól esne nekünk, ha bajunkban megsegitene valaki, akit nem is ismerünk, de a közös munka, közös sors, egy táborba való tartozás révén igaz testvérünk és szivesen készen áll segitségünkre.

Most van szükség arra, hogy testvéri szeretetünket egymás iránt bebizonyitsuk. Most kell megmutatnunk, hogy ha az egész magyarság nem is érti meg a tömörülés szükségét, mi, magyar bányászok egy táborba tartozunk és ezt nemcsak szavakkal, de cselekedettel, önzetlen segitséggel be is bizonyitjuk.

Lucerne Mines, Pa. (Indiana Co.) Szabó János testvérünk hirdetése szerint itt hetenként 3 napot dolgoznak. A bányák közül 2 szlopos, 1 gecses. A szén magassága 4—6 és fél láb. Az egyik bányában sok a viz, mig a másik kettőben kevés. Gáz van a No. 3-ban villanylámpát használnak. Tonnaszámra fizetnek a hol csak lehet, masina után 62 cent, pikk után 94 centet. Vegyes mérés. A legutóbbi két év alatt 10 kisebb-nagyobb szerencsétlenség történt. 6 szobás lakás 8 dollár egy hónapra., burd 40 dollár. Most nem ajánlom ezt a helyet senkinek sem, mert ugy sem vesznek fel uj munkásokat. A compánia neve: Buffalo and Rochester Coal Co.

Monaville, W. Va. Egy testvérünk azt irja, hogy itt a munka igen gyöngén megy. Hetenként csak két napot dolgoznak. (271.)

Delcarbon, Colo. Soltész György testvérünk értesitése szerint itt ismét megindult a munka. Jól lehet keresni. A bányában nincs se viz, se gáz. Embereket felvesznek.

Jug Run, Ohio. (3 milesre Dillonwaletől) Szente István testvérünk értesitése szerint itt a munka gyengén megy. Csak 4 napot dolgoznak hetenkint. A bánya egyenes. A szén magassága 5—6 láb között. Viz kevés van. Gáz nincs. Lejárókő van, karbájd lámpával dolgoznak. A szenet masina vágja. Vegyes mérés. Tonnánkint 58 és háromnegyed centet fizetnek, a bánásmód meglehetős. Az élelmiszer és lakás épp oly drága, mint máshol. Most nem vesznek fel munkásokat. A compánia neve: Glen Run Coal Co.

Cambridge, Ohio. Testvérünk tudósitása szerint itt a munka igen gyengén megy. A bánya a legutóbbi két héten keresztül csak két fél napot dolgozott. Most ide ne jöjjön senki, mert nem lehet munkát kapni. (270)

Connorville, Ohio. Testvéreink értesitése szerint 6 napot dolgoznak egy héten. A bánya egyenes, a szén helyenként 5 láb magas. Szkél után fizetik, karbájd lámpával dolgoznak. Tonnánkint 58 és 7 tized centet fizetnek. Masina vágja a szenet, vegyes mérés van. Szerencsétlenség ritkán történik. Érdem szerint bánnak a munkásokkal. 4 szobás lakás 9 dollár egy hónapra. Az élelmiszer épp oly drága, mint máshol. Dacára, hogy mindennap dolgoznak, uj munkásokat nem vesznek fel, mert van elég ember (272)

Tiltonville, Ohio. Testvéreink értesitése szerint itt a munka nagyon rosszul megy. Nem dolgoznak többet mint hetenként egy-vagy két napot. (273)

Lorentz, W. Va. Mike Danish testvérünk értesit bennünket, hogy ebben a kerületben á pikkes bányák mind megálltak. Egyelőre ide ne jöjjön senki. Ha majd a munka jobban megy, Danish testvérünk a Bányászlap utján tudatni fogja ezt a testvérekkel.

Cymbria Mines, Pa. Szakács Imre testvérünk a következő érdekes hirt küldötte: Tisztelt Szerkesztőség. Itt 11-én azaz tegnap este háromnegyed tiz órakor nagy riadalom volt, mivel a vörös kakas 6 házat kapart szét. Az eset ugy történt, hogy röviddel 9 óra után két tót család észrevette, hogy a sertéseket el akarják lopni a rablók, a kik vagy öten lehettek. Nagy lármát ütöttek és a rablók látva a szomszédok közeledtét, kereket oldottak, de e közben folyton visszafelé lövöldöztek, hogy az őket üldözőket visszatartsák, akik szintén fel voltak fegyverkezve és ugyancsak küldözgették a golyókat a rablók után. És mig ezek történtek az alatt kigyulladt egy ház és a tüz csak akkor állt meg, mikor az utolsó ház, a hatodik is leégett azon a soron. A házak a Cymbria Coal Co. tulajdonai voltak. Itt ezen a vidéken pár hete, hogy nem dolgoznak a bányák. azóta egymást érik a lopások. Egynek a sertését, másiknak a tyukját viszik el s egy pár nappal ezelőtt egy lengyeltől elloptak egy fél éves borjut. A rablók rendkivül vakmerők voltak, mert a borjut csak a kert végébe vittték, s ott megnyuzták, a bőrét és a fejét hátrahagyva csak a husát vitték el. A dolog csattanója még érdekesebb, mert a rablók másnap visszamentek és a tehenet is el akarták vinni.

Pottsville, Pa. A Schuylkill vidéken lévő 17 magán bánya, kik a Reading vasuttal szállitanak, mind állanak, miután nem tudják elhelyezni a széntermelést. A Reading Coal and Iron Co. bányái dolgoznak, egy-kettő kivételével. Ezen társaság a felesleges szenet Landingville és Abrahausen raktározza el.

Landsford, Pa. Dacára annak, hogy a Schuylkill és Wyoming kerületekben a legtöbb bányát lezárták vagy kis időt dolgoznak bennük, addig a Panther Creek Valley, mely a Lehigh Coal and Navigation Co. tulajdona, teljes erővel dolgozik. És nem is bizonyos, hogy itt a munka csökkenni fog. Az itt termelt szenet New England államokba szállitják.

Waynard, Ohio. Testvéreink értesitése szerint itt naponta csak 6 órát dolgoznak. A drágaság nagy. A compánia neve: The Great Lake Coal Co.

Scranton, Pa. A Delaware, Lackawanna and Western R. R. Co. e hó 4-én a három legnagyobb telepét lezárta. 2000 ember vesztette el munkáját. A Continental és a Brishin bányák le lesznek szerelve. A Bellevue bányát határozatlan időre zárták le és itt 800 ember egy időre munka nélkül maradt. A fent emlitett két bánya egyike volt a legrégibb bányáknak a Lackawanna völgyben.

Charleroi, Pa. A Consolidated Coke Co. No. 2 és No. 4 bányái (Grays Landing, Pa.) át lettek épitve és a legujabb fajta gépekkel lettek felszerelve.

Mayersdale, Pa. A Keystone Coal Co. No. 4 majnája, valamint sok apróbb bánya, mint például: Stotler, Schell, Meager és mások, a Salisbury kerületben, lezártak. Az Atlantic Big Vein Coal Co. utasitotta a bányászokat, hogy a majnáhól a szerszámaikat vigyék el. Körülbelül 500 ember van itt munka nélkül.

Springfield, Ill. Az Illinois állam központjan lévő bányák, melyeknek nincsenek szerződési szállitásai, csak két napot dolgoznak hetenként.

Belleville, Ind. A Southern Coal and Mining Co. telepén kitört tüz a géphházban és a gázgépek között körülbelül 4000 dollár ára kárt okozott. A robbanás 12 ember életét fenyegette és ezek közül 7 csak nagy nehezen tudott megmenekülni. A robbanás okozta tüz következtében 300 ember egy pár napra elvesztette a munkáját.

BÁNYÁSZ HALÁL.

Szomoru sors köszöntött be e hó 8-án 12 órakor Mrs. Mary Vláz házába. A férje még reggel örömmel ment a megszokott munkába, fekete gyémántot vágni, nem gondolva arra, hogy a kérhetetlen halál ott leselkedik felette, hogy eltépje élete fonalát. 11 órakor rázsakadt a tetőkő, mely azonnal meg is ölte szerencsétlen testvérünket. A testét annyira darabokra törte, hogy a holttestet nem is lehetett felöltöztetni, hanem csak ugy adták reá a ruhát. Testvérünk Szabolcs megye, Petneházi volt. Csak 26 éves volt a szerencsétlen. Gyászolja őt a bánattól összetört felesége Vláz Mary, kivel 11 boldog hónapot töltött el. Gyászolja őt még testvére Péter Jánosné, édes apja Vláz Sándor és felesége szül. Szabó Veronka s ezek 7 gyermeke. A szerencsétlen véget ért bajtársunk Uneeda, W. Va.ban lakott. Pihenjen békében.

GYÁSZJELENTÉS.

Értesitem az Első Tug Riveri Magyar Munkás Betegségélyző Egylet összes tagjait, hogy tagtársunk Szénégető János, február 9-ikén meghalt. És egyben arra kérem a tagtársakat, hogy a halálesetei járulékot, 60 nap alatt a pénztárba beküldeni sziveskedjenek. Aki hátralékha van Karászi Dániel járulékával, annak a havidijából lesz ez levonva. Ez évben a havidij $1.00, melyért adunk heti $7.00 segélyt. Minden tag vegye tudomásul ezen jelentést.

Gresko István, főelnök.
Vincze János, főtitkár.
Box 55, Filbert, W. Va.

Felhivás

Az amerikai munkás testvéreimhez!

Tisztelettel és testvéri igyekezetel adom tudomásul azon tagtestvéreimnek akik még egyletihez nem tartoznak, avagy óhajtanak egy megfelelő munkás egyletnek tagjai lenni, itt van most a jó alkalom, hogy álljon be azonnal és legyen rá büszke, hogy a munkások egyletének tagja, ez az egylet a kinek tagja lehet itt Amerikában és szintén az a mi nekünk kell, ha haza vándorolunk az öreg napjainkra, milyen szép az ha itten fizetjük az egyletet és ha haza megyünk mindenütt helyünk van mert az egyletünk az otthoni tagtestvérek felől is gondoskodik éppen ugy mint itt.

Mit ér nekünk olyan egylet, ha fizetünk tiz, husz évig és ha haza megyünk semmi jogunk hozzá nincs, mikor legjobban volna szükségünk segitségre.

Most itt van a jó alkalom, hogy munkástestvéreink akik számitanak haza vándorolni ami egyletünkbe lépjenek be, és otthon is életük fogytáig tagok lesznek az egyletünkben.

Minden munkás testvér beállhat 15 évtől 50 évig; 50 éven felül 55 évig csakis uj osztály alakításánál vehetők fel, ez a beállás 3 hónapig tart; 15-20 évig $2.25; 20-30 évig $3.25; 30-40 évig $3.75; 40-45 évig $4.25; 45-50 évig $5.25; 50-55 évig $6.25. Ezen beállás mellett rögtoni segélyben részesül; egyesületünk fizet $7.00 heti betegségélyt, $100.00 temetési költséget; félségely fejében minden rendes fizető tag után 50c. Az elhalt tagtesvérek örökösöinek annyi dollárt, ahány tagja van az egyletnek. Minden tag köteles minden hónapban $1.00 azaz egy dollár havi dijat fizetni.

Az ifju egyletünket ezelőtt négy évvel alapitottuk egy kis bányász faházban 13 tagból, máma hála az Istennek meghaladtuk a 700 tagot és szép 27 osztályunk van, ez alkalommal felhivom kedves munkástestvéreimet álljanak egy táborban; álljanak közénk, hogy mutassuk meg, hogy nem kell gimnázium egy egylet vezetéséhez, épitsünk most mink is, amikor semmi sem áll utunkban, hogy mink egy táborban legyünk mint testvérek; ez az ami nekünk kell, tehát itt az alkalom, hogy minden munkástestvér sorakozzon az ott lévő munkástestvéreivel kezet szoritsanak, amit magam is szeretnék minden munkástestvérrel és remélem, hogy rövidesen elérem azt, hogy minden munkástestvér hozzánk fog csatlakozni.

Minden munkástestvérnek kivánatára az egylet felvilágositással szolgál és alapszabályt szivesen küld.

Maradok munkástestvéri szeretettel

Sipos Gyula, titkár
P. O. Box 420 Homer City. Pa.
(910)

ZÁSZLÓSZENTELÉSI ÜNNEPÉLY.

A Kohányi Tihamér Egylet 24-ik osztálya 1919 március hó 1-én egy uj amerikai zászlót fog felavatni Twin Rocks, Pa.-ban délelőtt 10 órakor. Ezen zászló szentelési ünnepre tisztelettel és tagtestvéri szeretettel meghivom a környékbeli magyarságot, hogy ünnepünket segitsenek minél fényesebb eredményüvé tenni.

Ezen diszes zászlószentelési ünnepen a zenét az egyesület hivatalos zenekara fogja szolgáltatni. Hüsitő italokról a rendezőség gondoskodik.

Minden munkás tagtestvérünket és az összes vidéki magyarságot szeretettel elvárjuk.

Szücs György, elnök.
Sotér Rudolf, titkár,
Box 32, Expedit, Pa.
(909)

Van-e olyan magyar,
KI ÁLLANDÓ ÉS JÓL FIZETETT MUNKÁT KERES
A Penn-Mary Coal Co.
HEILWOOD, PA.
ban lévő szénbányájban szorgalmas magyar azonnal állandó munkát kaphat.
A bethlehemi acélgyárakat látjuk el szénnel és szénbányáink ezért szakadatlanul üzemben vannak.
Burdósgazdák, családos bányászok részére kényelmes lakóházak, nőtlen emberek részére igazi magyaros bordinghász.
Jöjjön azonnal munkára készen, vagy irjon magyarul bővebb felvilágositásért, magyarul válaszolunk.
Ne feledje — településünkön soha sincs "SLECK"!
CIM:
A Penn-Mary Coal Co.
T. R. John, Gen. Mgr.
HEILWOOD, PA.

Big Four Union Supply Association,
CHRISTOPHER, Ill.
Ez az üzlet a szervezett bányászok tulajdonát képezi és ők is vezetik.
Ez az üzlet, amelynél a bányászoknak vásárolniok kell, mert ez a saját üzletük.
Ha ebben az együttműködő üzletben vásárol, ugy legalább 15-20 százalékot takaritthat meg naponta.
Kapható itt mindennemü füszer, ruha s hus.
(918)

City National Bank
Harrisburg, Ill.
Alaptőke és tartalékalap: 120.000 dollár
Harrisburg legnagyobb bankja.
Az Egyesült Államok betevő helye.
4% kamatot fizet betétek után.
T. Y. GREGG, pénztárnok.

Figyelem bányászok!
Bankunk az egyedüli bank a Buffalo Creek-en.
Igazgatóságunk tagjai a környékbeli bányatulajdonosok.
Ahol ezek az előkelő, gazdag emberek tartják a pénzüket, oda önök is betehetik.
Ne adják pénzüket mindenféle megbizhatatlan futóvigécknek, hanem adják be hozzánk, egy erős, megbizható bankba.
THE LOGAN COUNTY BANK
LUNDALE, W. VA.
(206)

Szépség. Báj. Ifjuság.
Való tény, hogy legalább az évvel fiatalabbnak látszhatsz, mint a mennyinek vagy. Az ősz fürtök, ősz szőrök, gyöngyhullás és kimerülés, valamint az arc, szál és fürtek hibás megjavithatók lájdalom nélkül. Idővesztség nélkül és az eredmény bámulatos. — Nő vagy? — irjon könyvecskéért, melyben részletesen mi mindent lehet csinálni. A könyvre 10 cent küldendő. Rendelő órák: d. e. 9-tól d. u. 5-ig.
Cim: Dr. G. BÜKKI, 407 E. 58th St, New York, N.Y.

WARD, WEST VIRGINIA
A K. & M. vasut mentén, közel West Virginia állam fővárosához, Charlestonhoz.
UNIO BÁNYA.
A West Virginiai magyarok már jól ismerik ezt a helyet. Egyike a legjobb bányáknak egész W. Va.-han.
A szén magassága hat láb, jó házak, kitünő ivóviz. Templom, iskola a telepen. Tonnánként 50½ centtől egészen 55 centig fizetünk.
Nincs telep, ahol ARÁNYLAG annyi magyar dolgozna, mint itt. A bánya vezetősége a magyarokkal nagyon jól bánik és a magyarok is szeretik ezt a telepet. Jöjjön személyesen a telepre és nézzen körül, vagy irjon felvilágositásért régi, becsületes magyar bányászmunkhoz, akik szivesen fognak megadni minden felvilágositást. Cimeik a következők:
ALEX GANCS, BOX 8
ALEX CS. KISS, BOX 53
WARD, W. VA.
vagy irjon egyenesen a társaság cimére, amely a következő:
KELLYS CREEK COLLIERY COMPANY.
JOHN J. SNURE, MANAGER
WARD, WEST VIRGINIA.
Olvassa el az utolsó oldalon levő hirdetéseinket. 920.

FIGYELEM!
Akik jó és állandó munkát akarnak, azok jöjjenek a mi telepünkre. A szén magassága 5 és 5 és fél láb között váltakozik.
UJ BÁNYA, KITÜNŐ TETŐ.
Jó házak, jó ivóviz, iskola, templom, most, külön játszótér a gyerekeknek.
Vannak bányásznaink, akik naponta 10 sőt 12 dollárt is keresnek. Településünk meghizott embere ARNÓCZKY JÓZSEF, régi becsületes magyar bányász, aki szivesen szolgál mindenkinek felvilágositással. Irjanak és magyarul fogunk válaszolni. Vagy jöjjenek személyesen Huntington, W. Va. és Logan, W. Va. városokon keresztül a C. & O. vasuttonal menjünk.
MAGYAROS EMBEREK RÉSZÉRE JÓ MAGYAROS BURD.
PROCKTER COAL COMPANY
AMHERSTDALE, West Virginia.

Bányászokat keresünk.
Tiz bányánk van, kemény és puhaszénnel. A szén magassága 4-6½ lábig. A bányák driftesek. Gáz nines. A legkisebb fizetés napi 8 órára $4.20. Ladolásért 42-50 centet fizetünk tonnánként. Jó viszonyok, templomok, iskola, Y. M. C. A. épület a telepen. 35 mértföldnyire van Charlestontól, az állam fővárosától. Két vonat naponta. (918)
THE CARBON FUEL COMPANY
CARBON, W. VA.

A Magyar Bányászlap uj helyisége.
Ez évi naptárunkban jeleztük, hogy a Magyar Bányászlap kivett egy négy emeletes épületet, amelyet rövidesen Bányász Otthonnak fog berendezni s ahol a New Yorkba jövő magyar bányászok mindenkor megbizható és tiszta otthont találnak.
A Magyar Bányászlap irodája is ebben az épületbe hurcolkodott, mivel a Bányász Otthon a Magyar Bányászlap felügyelete alatt fog állani.
Kérjük testvéreinket, hogy leveleiket cimezzék az alábbi uj cimre. A régi cimmel ellátott boritékot is kézbesiti a posta, de azért helyesebb a régi cimet áthuzni és az ujat irni.
Az uj cim:
MAGYAR BÁNYÁSZLAP
75 E. 10th St., New York.

EDGEWATER COAL COMPANY
HELLIER, KY. és LOOKOUT, KY.
MAGYAR BÁNYÁSZOK!
A fentnevezett társaság már sok szépet és jót hallott a magyar bányászokról, de eddig ezen a környéken magyarok még nem dolgoztak. Nagyon szeretnők, ha a magyar bányászok dolgoznának településünkön.
Van 50 üres házunk és szivesen látnánk 50 családos és 100 nőtlen bányászt.
Minden nap dolgozunk és a nőtlen is tudunk állandóan munkát adni, mert van saját vasutunk és mi magunk használjuk fel a szenet.
A bányáink driftesek. A szén magassága 4—4½ láb. Kárészámra fizetünk. A tető-jó és a szén tiszta.
Van a településünkön jó iskola, Y. M. C. A. épület és most készül a templom és moziszinház.
A magyar bányászokat elsőrangu bánásmódról biztositjuk.
Bányászaink átlagos keresete $175-200 havonta.
Irjon bővebb felvilágositásért vagy jelentkezék személyesen bármelyik településünkön.
EDGEWATER COAL COMPANY,
HELLIER, KY. *LOOKOUT, KY.*

Szegény ember

Tekintetes Szerkesztőség!

Olvastam Mr. Sipos megjegyzéseit. Amint a legutóbbi számban megemlíti, hogy ismer egy családot négy éve és a mai jó viszonyok közt sem evett a gyerek elég kenyeret és nem látott a gyerekeken se új cipőt, de semilyent sem. Hát én annyit írok Önnek Mr. Paul Sipos, ha annak a szegény embernek 8 gyereke is van, azoknak nem szabad éhezni, sem rongyosan járni, ha az apa és anya rendes és takarékos. Az csak ott lehet, hol vagy betegek a szülők vagy lusták.

Én is ismertem egy özvegy asszonyt. Az urát megölte a kő ezelőtt két évvel. Maradt hat gyermeke, a legidősebb 11 éves volt. Kap az államtól 35 dollár segélyt egy hónapra és tart 6—8 burdost. A gyerekek nem éhznek, nem járnak rongyosan. Ismerek itt egy családot. 11 gyermekük van, mind olyan kicsi, hogy a földről nem látszanak. Tartott 2—3 burdost, egyet felfogadott, azt sem tudta, hogy honnan jött, négy napi munka után elvesztette a jobb lábát. 4 hét mulva ki jött a kórházból, kapott 4 dollár heti segélyt az államtól és a 11 gyerekes gazdasszonya adott neki enni, csak kegyelemből és az ő gyerekei is ettek eleget. Maga az elvesztett lábu ember mondta nekem: "Hogy meghaltam volna éhen, ha azok nem adnak." És az az ember is csak ugy ladolta a szenet, mint más szegény ember és a 11 gyereke nem volt éhes, sem rongyos.

Ismerek egy családot, 6 gyermekük van, a gyermekek nem éheznek, és még mellettę mutogatják a százasokat.

Utoljára magamat hozom: csak azért irom ezeket Mr. Paul Sipos, mert nagyon tévedett az irásaival. Nekem is van hála Isten 6 fiam és egy leányom. A legidősebb 13 éves. Jöjjön nézze meg őket bárki is, hogy mennyire éheznek. Tehenemnek vagy hiznom adom a száraz kenyeret. Mert bizony keveset esznek, inkább nyalánkságot. Nézze meg őket bárki is, jár-e egészségesebb gyerek a plézen, vagy jobban öltözködnek-e? És még e mellett: Vörös Keresztre, jótékony célra, Bondot, War Saving Stampet ki vett vagy adott ki többet nálamnál?

Tessék megkérdezni a munkadómtól, E. E. White Coal Co., Stotesburg, W. Va. Ezen a a plézen 8 éve ladolja az uram a szenet. Burdost nem tartunk. De sok fiatal ember jött hozzám: Az Isten áldja meg, adjon helyet éjszakára. Adok neki vacsorát, jó ágyat, früstököt.

Én be tudom bizonyitani, hogy telik. Pedig az én uram 43 éves és a sok munka meggörnyesztett, mert azért van kiadás és mindamellett tudja fizetni a Verhovay és más apró egyleteket is. A 7 gyermekem közül 5 iskolába jár, tisztán és nem éhezve. Magam meg rongyosan és piszkosan, de azért lemosom a compánia falát ott a hol bepiszkitom. És még arra kérem Mr. Sipos, irja meg nekem, hogy az a család hosszan beteges vagy egészséges, akit Ön ismer.

Mrs. Andrew Szloboda,
P. O. Box 114 Stotesbury, W. Va.

Tisztelt Szerkesztőség: Olvastam a mult heti számban a "Szegény embert,. Tehát isten hol az a szegény ember a ki dolgozni tud? Az a szegény ember, a ki kezét, lábát vagy szemét vesztette, ezeknek hármennyi milliójuk is van, még is csak szegény ember. Én igaz, soha sem mondom, hogy szegény vagyok. Vagy ha valaki kerdi tőlem, hogy mint vagyok, azt felelem: jól mint a grófok. pénz nélkül. De már, hogy ha az ugy lenne, hogy én milliomos örökséghez jutnék, vagy még többhöz, hát biz én abból a pénzből még egy hordó sört sem orderolnék, mert ilyen örökséget már rég szerettem volna, mert Magyarországon sok szegény falu van. Tehát én egy pár falut felépittetnék, amennyire a pénzből telnék, ugy hogy csinos és tiszta falu lenneolélte. Igy aztán sok embernek volna keresete mellette. Tán ha Lockefeller is igy tenne, akkor ő meg ennél ő a babot tejfel nélül is. Mert neki a milliók rontták el a gyomrát. Nekem a sc pénz nem emberem, mert a sc pénz soha sem volt jó. Én pesze jól élek, ital van. Ami pá dollár még fenmarad, azt betizem a bankba. Arra számitok, ogy ha öregek leszünk, dolgozi nem tudunk, hát abból megélnk grófosan. Szégyen volna ő másra kellene szorulnunk, de azt meg sem tenném, inkább ieghalni. Egyszer ugy is muszáj. Lady János, Box 21, New Comr, Pa.

Tekintetes Szerkesztő ur. Január 23-iki számában (vastam a "Szegény Embert." Engedje meg, hogy néhány sopan én is válaszoljak kérdésére, it a feleletem: Hogy mit is tennk, ha ugy véletlenül meggazdagdnám? Általános kérdésekre mr önmaga volt szives megfelelni Rövid leszek. Épitenék, de nen légvárakat. Menhelyet nyujtaék a bontalannak s a mennyie módomban volna, alkalmat n ujtanék az élettel való küzdelmenben. Felszedném az utcasopredék közé dobott gyermekeket s neveltetném, hogy hasznos pogárává váljanak a társadalomnk. A gyengét és gyámoltalant támogatnám, ne hog ya köztehere essék, ne hogy a torkán akadjon az a darab kenyér, mielőtt azt lnyelnék. A kezünkben lévő tőke akkor nyeri el helyes és igaz hivaását, ha azt számitáson kivüli érekkel a köz hasznára forgatni udjuk. Én magam a lélek gazdagságát soha sem cserélném fel a lt gazdagságával. Üdvözlettel Crabszky Ferencné, Dorothy, W Va.

PIÓCA

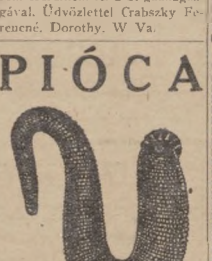

MOST ÉRKEZETT

néhány ezer darab legfinomabb valódi hazai pióca. Nagyon jó állapotban vannak, kibirják a legtosszabb utat, otthon 3—4 hónapig tarthatja vizben. A piócákat Amerika bármely részébe felelősség mellett erős kis fadobozban és ugyanabban a hazai földben szállitom, amiben jött. Nagy a keresslet rá, rendeljen, mielőtt elfogy.

5 darab ára ... $2.00
13 darab ára ... $5.00

Utánvéttel nem szállithatok, rendelésével együtt küldje be a pénzt.

Most jelent meg a legujabb Képes Árjegyzékom, mindenféle hazai áruról. Hárhova ingyen és bérmentve küldöm.

AMERIKA LEGNAGYOBB MAGYAR ÁRUHÁZA.
EMIL NYITRAY
77 FIRST AVE., NEW YORK

SÉRV 7000 EMBERT ÖL MEG ÉVENE

[illegible]

A PLAPAO PAD ha [illegible] van illesztve, lehetetlen, hogy magon és nem maradhat ki a helyéből, ennélfva nem dörcsöllet és csipket. Puha, mint sárszny, — könnyen hazaszálható — alsó, felső dő ugy a munkában, mint éjjel. Szélláne, csatnok vagy rugók.

Tanulis meg, hogy hogyan lehet sárszt a bőnyilést ugy hogy a sérv NEMJÖHET le. Küldje be még ma a nevét s PLAPAO CO. [illegible] és szükséges felvilágositásokat.

RÓNA ÁRMÁND.

RÓNA ÁRMÁND a nyugati államokban

Értesitjük testvéreinket, hogy megbizottunk, Róna Ármánd ur, aki eddig West Virginia fiókirodánk vezetője volt, a Magyar Bányászlap érdekében utazik. Mr. Róna a Magyar Bányászlap régi, megbizható hü embere és testvéreink bennünket segitenek, ha Mr. Rónát támogatják munkájában.

Kérelem a Kohányi Tihamér Egylet 24-ik osztály összes tagtestvéreihez, valamint az Egylet minden tagtestvéréhez.

Igen tisztelt testvéreim és osztálytársaim!

Mi is, mint minden munkásszervezet, hogy testvéri egyetértésünket szorosabbá tegyük és egyletünket a diadal utjára vezessük, e célból kibontjuk munkásegyletünk ifju lobogóját. Tehát felkérem tagtestvéreimet, hogy a kik a távolság miatt nem tudnának eljönni és testvéri részvétüket meg akarják velünk osztani, bármily osztálytól köszönettel fogadjuk, hogy ha legalább is egy zászlószeget helyeznének el zászlónk rudjában.

A szögek beverése a zászló szentelési ünnepen nem történik meg, mert azok az idők rövidsége miatt nem érkezhetnek be. A szögek beverése egy másik ünnepünkön, az az Husvét másodnapján fog megtörténni.

Minden osztály tagtestvérem adományait a következő cimre legyen szives küldeni:

Az egylet megbizásából
Szücs György, elnök.
Setér Rudolf, titkár,
Box 32. Expedit, Pa.
(913)

Magyar bányászok!

Ha Williamson, W. Va.-ba jöttök, látogassatok meg engem.

KITŰNŐ MAGYAR ÉTELEK, JÓ KISZOLGÁLÁS.

Idegeneket szivesen utbaigazitok.

Magyar, pártold a magyart

Pálinkás István
VENDÉGLŐJE
a városházával szemben.

Williamson, W. Va.
(t. é.)

Magyar bányászokat keresünk.

Boone County Coal Corp.

SHARPLES, W. VA.

12 bányánk van üzemben Coal Riveren. Köztük Dobrán és Beach Creeken. Csak a két telepen több mint 100 magyar bányász dolgozik állandóan. A szén 3—4 láb magas. Tonnánként 56 centet fizetünk. Hogy sok magyar bányászunk van, ez azt bizonyitja, hogy meg vannak elégedve.

Itt közlünk két cimet:

FÜLÖP MENYHÉRT JUHÁSZ TÓNI
c. o. Boone Co. Coal Corp.
SHARPLES, W. VA.

Azonnal is jöhet a telepre. Utirány: C. & O. vasuton Huntingtonon vagy Charlestonon keresztül, St. Alban, W. Va.ban kell átszálni.

Boone County Coal Corp.
SHARPLES, W. VA.
933

ELADÓ FARMOK.

Teljesen felszerelve, lánd: No. 319. 123 hold, 8 szobás ház, nagy cséír, istálló és melléképületek, 2 ló, 9 tehén és mindenféle gazdasági szerszám, az ára $4650. No. 224. 110 hold, 11 szobás ház, cséír, istálló, mellék épületek, 2 ló, 9 tehén, 2 ünő, aprólék és mindenféle gazdasági szerszám, ára $4300. No. 421. 176 hold, 10 szobás ház, nagy cséír, istálló és melléképületek, 10 tehén, 3 ló és mindenféle gazdasági szerszámok, ára $5500. No. 21. 80 hold, 6 szobás ház, cséír, istálló és melléképületek, 2 ló, 2 tehén és mindenféle gazdasági szerszámok, Ára $2250. No. 477. 82 hold, 10 szobás ház, cséír, istálló és melléképületek, 2 ló, 3 tehén, tinó és mindenféle gazdasági szerszámok, ára $1900. Irjon farma árjegyzékért e cimre:

J. L. Lengyel
FARM AGENCY
TRAUGER, PA.

A PÉNZKÜLDÉS ÉS HAJÓZÁS AZ Ó-HAZÁBA

ha megkezdődik, forduljatok bizalommal az első magyar Logan megyei közjegyzőhöz.

R. R. Eiland,
LOGAN, W. VA.
411.

MAGYAR ORVOS

Hozzá hátrap és bizalommal fordulhat minden betegbarátunk és ismerősünket kedves csalódjukkal együtt, akik meg emlékezzek az "Amerikai Nemzet" [illegible] volt tulajdonosára és szerkesztőjére, Erdélyi St. Gusztávné, ki jelenleg Dr. Bukki Gézánál

Cim: Dr. G. BUKKI,
407 East 58th Street, NEW YORK, N. Y.

EILAND R. RUDOLF 5 ÉVES JUBILIUMA.

Egy magyar ember boldogsága. Joggal nevezhetjük boldogságnak Eiland R. Rudolf honfitársunk helyzetét, ki ugyanis vagy 5 éve letelepedett Loganban és saját birtokáról, saját fogatain szállitja az élelmicekkeket a bányász testvéreknek, sőt ha kellett, még pénzzel is segitett nagyon sok megszorult testvéren. De ugyan csak meg is van a hatása az ő szeretetének, amennyiben nincs is népszerübb magyar közjegyző Logan vidékén, mint Eiland ur, ki mé gma is ha kell, még éjszaka is ki kel az ágyból, hogy a megszorult honfitársan segitsen. Igaz az is, hogy nincs dusabb üzlet Logan vidékén mint neki, mert az árut ugyancsak kárészámra szállitja, és ez az oka annak, hogy a versenyt a legjobban kiállja. Örülünk, hogy a magyarság bizalmát igy megnyerte s ugyancsak jogosan érezheti boldognak magát és reméljük, hogy eme jó hirnevét továbbra is ki fogja érdemelni.

(Hird.)

RENDELJE MEG A VIHAR GYERMEKE CIMŰ SZENZÁCIÓS KÖNYVE LAPUNK KIADÓHIVATALÁBÓL.

Bányász testvérek!

Aki nem akar szomorkodni, az rendelje meg a DONGÓT. Ára csak KÉT DOLLÁR egy évre. Aki legalább két előfizetőt szerez a Dongónak, az kap ajándékba egy szép könyvet. Cim:

DONGÓ
276—25th Street. Detroit, Mich.

Bányász testvéreim!

Értesitem a magyar bányászokat, hogy Huntington, W. Va.-ban, a C. & O. állomáshoz közel

gyümölcs, softdrink, gramophon és aranyérmű üzletet nyitottam.

A magyar bányászok már ismernek és biznak bennem.

Kérem a magyar bányászokat, ha Huntingtonba jönnek, látogassanak meg engem.

Kérem a magyar bányászok pártfogását.

BELLA ISTVÁN,
636—9th ST.
Huntington, W. Va.
(205)

FIGYELEM!

KÉSZPÉNZ VAGY HITEL

HASZNÁLT BUTOR-ÜZLET.

Veszünk és eladunk mindenféle butort. Készpénzt fizetünk használt butorért. Javitunk butorokat.

L. RAFFEL,
tulajdonos
POCAHONTAS, VA.
A vasut állomással szemben.

Saline Trust and Savings Bank

HARRISBURG, ILL.

Betétállományunk több mint 800.000.00 dollár.

Betevőink bizalma napról-napra nagyobb.

Bizzék ön is a mi erős bankunkban s helyezze el betétjét nálunk.

Bankunk erős, mint a szikla.

H. O. BUELL, pénztárnok.
(205)

JÓ BARÁT A SZÜGSÉGBEN!

Bányászok, bérmunkások, kőmivesek, napszámosok, gyárimunkások és minden más munkások és a Pain-Expellerek évek hosszu sora óta barátai.

PAIN-EXPELLER

Már több mint 57ven éve óta van [illegible] és a [illegible] kitünő eredményei használtatnak, reumás fájdalmak, meg, oldal, csipő, és izomfájdalmik, hideg és kőhágás ellen.

Ne hagyja magát becsapni nagyobb üvegekben árusított hamisitványokkal. Kérje a [illegible] és ha Pain-Expeller vesz vagyokra meg hogy a borogony [illegible] van a csomagon van a [illegible] és [illegible] kapható minden gyógyszertárban vagy egyenesen tőlünk.

F. AD. RICHTER & CO., 74—80 Washington St., New York, N. Y.

Matewan és Vidéki Magyaroknak

bebizonyitottam számtalanszor, hogy barátjuk vagyok és becsülettesen védem és szolgálom érdekeiket. Legyenek azért az összes környékbeli magyarok az én barátaim és forduljanak bizalommal hozzám. Ne küldjék el a pénzüket ismeretlen helyekre, hanem helyezzék el a mi erős, megbizható és becsületes bankunkba.

Takarékbetétek után a legmagasabb kamatot fizetjük.

A. D. DICKEY, pénztárnok.
THE MATEWAN NATIONAL BANK,
MATEWAN, W. VA.

Liberty Bondját

nem kell bárkinek olcsó pénzen eladni, mert mindenki

KAPHAT RÁ KÖLCSÖNT

$50 bondra 45 dollárt
$100 bondra 95 dollárt

Ha nem kell sem eladni, sem kölcsönt fölvenni bondjára, ugy küldje ezt be hozzám és én azt ingyen megőrzöm. A bond olyan, mint a készpénz, ha elvesz, oda van.

KISS EMIL
BANKAR
133 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

TESTVÉR, IDE FIGYELJEN!

TARTOZIK-E MÁR VALAMELYIK EGYLETBE? NEM? ÉS MIÉRT NEM?

Azt mondja, hogy egészséges, hogy dolgozik, hogy van pénze, nem szorul senki segitségére. De jutott-e valaha eszébe, hogy mi lesz vele, ha megbetegszik, ha majd nem bir dolgozni, ha hónapokig fogja az ágyat nyomni vagy ha örökre nyomorékká lesz valamely szerencsétlenség folytán. Hát nem gondolkodott-e, hogy mi lesz a családból, mi lesz az apró gyermekekből, ha Ön idő előtt kiköl az élők sorából, ha idő előtt itt kell hagynia, akiket szeretett, még pedig minden segitség, minden pénz nélkül? Mert a pénz hamar elfogy, ha beteg az ember, ha nem dolgozik. Mások is voltak már olyan jó helyzetben, mint Ön. Mások is mondották, hogy nem kell neki senki segitése, mégis nyomoruságba jutottak, mások kegyelméből éltek.

ILYEN SORSRA AKAR-E ÖN IS JUTNI?

Nem szégyelné magát, hogy mig egészséges volt, mig jól folytak napjai, addig nem gondolkozott jövőjéről, csak a mának élt, hogy holnap majd a mások kegyelméből éljen. Nem fáj a lelke, ha rá gondol, hogy Ön könnyelmüsége miatt — akár beteg, akár ha meghal — ártatlan családja fog nyomorogni, nélküllöni?

Megelőzheti e bajokat, elhárithatja magáról és családjáról a nyomoruságot, ha okosan él, **ha bölcsen gondoskodik jövőjéről.** Ezt pedig elérheti ugy, ha egyletbe lép.

MIÉRT KELL EGYLETBE LÉPNIE?

Mert az egylet gondoskodik Önről, ha beteg, pénzbeli segélyt ad, amikor nem tud dolgozni, kenyeret keresni. De gondoskodik csa ládjáról is az esetre, ha meghal, mert szép összeg készpénz fizet ki hátramaradt kedveseinek, hogy ne kellessen azoknak mások kegyelemkenyerén tengődni, sem inséget szenvedni.

TESTVÉR! Legyen hát okos! Legyen hát előreláto! Legyen szeretettel maga és családja iránt! Álljon be egyletbe, hogy a segitség készen legyen mindig az Ön és családja részére. Ne késlekedjen, ki tudja, nem lesz-e késő holnap!

És ha már egyletbe lép, lépjen be ezek közül is a legerősebb, legbiztosabb és legnagyobb egyletbe:

A VERHOVAY SEGÉLYEGYLETBE,

ahol nincs külön kivetés, ahol a tagok most sem fizettek többet, mint máskor, noha három hónap alatt százakat vesztett halottakban.

Hogy miért a Verhovay Egyletbe álljon be? Kérdezze meg azon sok ezer magyar testvéreit, akik már tagjai az egyletnek, azok majd megmondják Önnek. Vagy kérdezze meg utazó ügynökeinket, kik meglátogatják Önt is. Vagy irjon GÁBOR ISTVÁN főtitkárnak, ROOM 808, MARKLE BLDG., HAZLETON, PA., aki szivesen ad Önnek is, másoknak is mindenben felvilágositást és tanácsot.

Mi ujság a nagyvilágban.

Február 24-én fog Wilson visszaérkezni Amerikába.

Wilson elnök szombat délelőtt 11 óra 15 perckor a George Washington hajóval utra kelt az Egyesült Államok felé. A társaság jóval kisebb volt, mint amikor megérkezett, miután a kiséretében volt kormányhivatalnokok és szakértők jórésze — mig a békemunkálatok befejezést nem nyernek — Franciaországban marad. Az elnökkel együtt a hajón 300 amerikai katona is jön, ők alkották a Murat-palotát körül az őrséget.

Az elnök, mielőtt hajóra szállt, nyilatkozatot adott közre, melyben meghatott szavakkal mondott köszönetet a francia népnek és a francia kormánynak a vele szemben tanusitott baráti vendégszeretetért. Nyilatkozatában az elnök emlitést tesz arról is, hogy rövidesen ujból vissza fog térni Franciaországba, miután részt akar venni a békekonferenciára váró munkálatok végleges befejezésében is.

Wilson elnök február 24-én fog a George Washington hajóval Bostonba érkezni és közvetlenül megérkezése után beszédet fog mondani Boston polgársága előtt.

Megujitották a fegyverszünetet.

Az uj német kormány elfogadta a szövetségesek uj fegyverszüneti feltételeit. A fegyverszüneti szerződést vasárnap délután irták alá.

Gróf Brockdorff Rantzau német külügyminiszter, a berlini Vossische Zeitung jelentése szerint lemondott, mivel nem akart hozzájárulni a megszigoritott fegyverszüneti feltételekhez. A miniszter lemondását egyébként még nem erősitették meg.

A német-osztrák választások.

Német-Ausztriában vasárnap zajlottak le a nemzetgyülési választások. A beérkezett jelentések szerint 100 kerületben a szocialista jelöltek győztek. 80 kerület keresztény szocialista, 70 kerület pedig liberális képviselőt választott. A választások teljes rendben folytak le.

Bécsben az összes szocialista vezéreket megválasztották. Valószinüleg, hogy koaliciós kormány fog alakulni, mivel egyik pártnak sincs többsége a nemzetgyülésen.

Anglia háborus költségeinek megtérítését követeli.

Andrew Boner Law, az angol alsóházban egy hozzáintézett kérdésre válaszolva kijelentette, hogy az angol békekövetek utasität kaptak arra, hogy nemcsak a háboru által okozott károk megtérítését követeljék, hanem azt az egész összeget is, amibe a háboruskodás Angliának került. Egy bizottság állapitja meg most ennek az összegnek nagyságát, valamint annak utját-módját is, hogy a tizetéseket miként követeljék és ha kell, kényszeritsék ki az ellenségtől.

Mennyit loptak el a bolshevikik.

A washingtoni Overman bizottság a petrogradi City National Bank egyik tisztviselőjét hallgatta ki, aki arra vonatkozóan tett vallomást, hogy a bolshevikik milyen óriási összegeket loptak el uralomra kerülésük alkalmával. Egész határozott becsléssel szolgálni nem lehet, de annyi tény, hogy a nisni novgorodi állami banktól egy külön vonaton 72 milliárd rubelt (körülbelül 36 milliárd dollárt) szállitottak el.

A titokzatos román forradaom.

Egy hónap óta egymást érik a német és osztrák forrásokból érkező jelentések, melyek arról számolnak be, hogy Romániában forradalom tört ki, de hivatalos részről eddig még egyetlen egy ilyen hiradást sem erősitettek meg.

Az itteni román követség semmi hirt nem kapott a forradalomról és arról sem tudnak, hogy Ferdinánd király menekülés közben megsebesült. Azt azonban tudják, hogy német és orosz bolshevikik már hónapok óta szórják agitacionális célokra a pénzt Romániában.

Az angolországi munkászavarok.

Az angol kormány elhatározta, hogy valószinüleg még ebben a hónapban tárgyalásra hivja össze a tőke és munkásság képviselőit, hogy egy és mindenkorrae rndezzék a munkásügyeket. A munkaadók és minden elismert munkás szervezetet meghivják erre a konferenciára, melyet Lloyd George annyira fontosnak és kivánatosnak talál a jövő nyugalma érdekében, hogy személyesen készíti elő a gyülés alaptervezetét. Egyesek azt remélik, hogy az első tárgyalás március közepe, tehát a bányászstrájk kitüzött határidő előtt fogják megtartani.

Wilson lesz a biró.

A szerb, horvát és szolvén békedelgátusok hivatalos átiratot intéztek Clemenceauhoz, a békekonferencia elnökéhez, melyben kifejtik, hogy miután teljesen biznak Wilson elnök igazságosságában, eleve is megnyugosznak abban a döntésben, melyet ő fog hozni, mint döntő biró, a közöttük és Olaszország között felmerült vitás területi kérdésekben.

Arra kérik Clemenceaut, hogy ezt a bejelntést vegye tudomásul és egyben közöljék a békekonferenciával is. Wilson elnökhöz egy teljesen azonos tartalmu átiratot intéztek.

Aki a császár érdekében dolgozik.

Henrik porosz herceg, a volt császár egyetlen fivére, törhetetlenül dolgozik tovább a letünt Hohenzollern familia érdekében. Hindenburg tábornokhoz intézett levelében arra kéri, hogy "fogadja el a német köztársaság elnökségét." Arról ugy látszik Henrik herceg nem tud, hogy nem is igen ajánlották fel a tábornagynak. A levélben szégyenletes dolognak bélyegzi, hogy fivérét ki akarják adni az ellenségnek, hogy azok kivégeztessék. Megállapitotta a császár életének megvédelmezésére alakult ligát és minden németet arra szólitott fel, hogy lépjenek be ebbe a szövetségbe.

A HAZUG UJSÁGOK

A háboru alatt és a háboru után is a magyar ujságok nagyon sok ellenséget szereztek magukmak olyan dolgokban, amikben teljesen ártatlanok voltak. Amikor az olvasó egy neki nem tetszó kellemetlen hirt vagy cikket lát, hamar megbaragszik az ujságra és szidja a szerkesztőt:

— Már megint hazudik az ujság. Már megint szidja Magyarországot — és azonnal készen vannak mindannyian arra, hogy az ujságirókat hazugnak nevezzék.

Az amerikai magyarság már elég régen olvas ujságot, és olyan viszonyban van az ujságokkal, hogy éppenséggel nem titok, hogy mi van a szerkesztőségek falai mögött. És tudhatnák, hogy az ujságiró sem álmodja azokat a cikkeket, amelyben egyik vagy másik eset adatai vannak, hanem illetékes forrásból veszi a hirt.

Ha Magyarországról az ujságok valami kellemetlen, nem tetszó hirt közölnek a lapok, ez nem azt jelenti, hogy az ujságiró szidja Magyarországot, hanem csak egyszerűen megirja a tényt a kapott értesülések alapján.

Hogy Magyarországban most rendetlen viszonyok vannak, hogy az emberek száz felé huznak, hogy nagy részük sehogy sem akarja megérteni, hogy bajban van az ország, hogy mindenkinek minden erejét megfeszitve kellene dolgozni, ahelyett, hogy hevnyélnének — ezek mind szomoru tények és nem azért vannak benne az ujságokban, mert az ujságiró haragszik Magyarországra — mint azt az olvasó mondja.

Az ujságiróknak nagyon nehéz ja[illegible] Az ujságirónak ezer és ezer különféle izlésü, különféle véleményü emberrel kell számolnia és igy aztán csak természetes, hogy az olvasók nagy része mindig elégedetlen az ujság hireivel.

A Bányászlap utóbbi számaiban sokat irtunk Amerika ipari jövőjéről, mert hiszen ez olvasóinkat elsősorban érdekli. Egy bányásztestvérünk levelet irt, a melyben azt irja, hogy a clenlegi viszonyok éppenségegl nem azt mutatják mintha valami nagy munkaalkalomra lenne kilátás, és azt kérdezi, hogy honnan jósoljuk mi a jövőlágot a munkások részére, amikor tulajdonképpen vége sincs a háborunak és máris szünetelnek a munkák mindenfelé. Rengeteg sok bányász van munka nélkül és azt sem tudják merre menjenek. Kétségbe vannak esve, mert azt hiszik, hog yez igy is fog maradni, nem lesznek háborus rendelések, nem lesz szükség annyi szénre, mint a háboru alatt.

Megmagyaráztuk legutóbbi erre vonatkozó cikkünkben, hogy mi ezt a "jóslást" nem álmodjuk, hanem teljesen megbizható, szakértők véleményének tanulmányozása után irjuk meg. A jövőbe senki sem lát és könnyen megtörténhetik, hogy az előjelek dacára is tévednek, és mégsem következik be az a jó világ, amire számitanak. De lesz-e joga akkor valakinek az ujságot szidni?

Nem. Gondolkozni tudó emberek megértik, hogy az ujságiró nem jósol, csak összeszedi azokat az okokat, véleményeket, ami aztán fordit egyet a dolgok állásán. Ezért azonban nem lehet az ujságokat felelősségre vonni, nem lehet őket hazugsággal és rosszakarattal vádolni.

Ha egy bányász a jelenlegi keresetét veszi alapul, jó egészségben van és a bányákban is jók a kilátások és kiszámitja, hogy ebben az évben mennyit fog keresni, még nem jósol, tisztán csak az előrelátható körülmények alapján véleményt mond a jövőről. És ha ez nem válik be, ha esetleg a bánya kirobban és az előre kiszámitott keresetből nem lesz semmi, azért a testvér még nem hazudott, csak tévedett a számitásában,. nem látott meg bizonyos dolgokat.

Ne kivánják az olvasók, hogy az ujságiró más, több legyen, mint ember. Az ujságirónak nem adatott meg, hogy a jövőbe lásson, hogy halálbizonysággal megállapithasson később történő dolgokat. Csak egyszerűen következtet, nyitva tartja a szemét és fülét, és a dolgok összevonásából igyekszik véleményt mondani a jövőről.

Mi ismételten megirhatjuk, hogy a jelek azt mutatják, hogy mihelyt Amerika ipara a rendes kerékvágásba tér — vagyis elvégzi az átalakulás nagy és nehéz munkáját — lesz munka és jó kereset ujra, ha a munkásoknak lesz türelmük kivárni ezt a pár hónapot. Szakértők, akik tanulmányozzák a helyzetet, akik számolnak az esbetőségekkel és a dolgok mélyére néznek, azt állitják, hogy Amerika munkásságának nincs oka a busulásra és ijedelemre, mert a jövő jó biztatásokat hord magában.

Ma még az ország nem láthat teljes erejével hozzá a békés iparágakhoz, hiszen még nincs vége a háborunak. Először teljesen be kell fejezni a háborut, nemcsak a verekedést, hanem a tárgyalásokat is, amik bizony vannak olyan fontosak több országnak, mint egy ütközet sorsa és csak azután lehet hozzálátni ujra a békés élethez.

Amerika iparának szüksége van arra is, hogy az európai országok kikeveredjenek a helyenkint még mindig folyó verekedésekből és hozzá kezdjenek az ujjáépitkezéshez.

Gondolkozó és olvasó emberek megértik, hogy joggal beszélhetünk a jó kilátásokról, az előre látható események jogot és okot szolgáltatnak erre a feltevésre. És mert tudjuk, hogy egyes vidékeken nagy az ijedtség és elkeseredés, jóakaratból foglalkozunk ennyit ezzel a kérdéssel.

Senki se vegye az irásunkat jóslásnak, mert ismételjük senki se lát a jövőbe. De foglalkoztunk ezzel a kérdéssel, olvasunk erre vonatkozó komoly irásokat, figyelemmel kisérjük szakemberek véleményét. Senki sem vádolhat bennünket lelkiismeretlenséggel.

A magyar bányászok okosan teszik, ha nem vesztik el a fejüket és nem keserednek el. Akárhogyan is lesz, a félelemmel nem változtathatunk a dolgokon és nem is segithetünk magunkon sem.

Az egyetlen dolog, amit tehetünk, az, hogy türelemmel várjuk ki a dolgok jobbrafordulását, a viszonyok megváltozását és addig igyekezzünk ugy intézni dolgainkat, hogy ne együk fel minden összegyüjtött pénzünket, hogy akármilyen idők is jönnek, ne találjanak bennünket készületlenül, megrémülve, tanácstalanul.

Alapittatott 1876.

First National Bank

Harrisburg, Ill.

ALAPTŐKE $100.000

A legrégibb bank

SALINE COUNTY-ban

A betétekre kamatot fizetünk

O. M. KARAKKER, elnök
LOREN FELTZ, pénztárnok
J. G. NYBERG, a. pénztárnok
(852)

Harry Koplowitz,

THE WIDE AWAKE STORE.

CHRISTOPHER, ILL

Férfi és női divat-áru üzlete.

Nagy választékot tart férfi és női divatárucikkekben.

MAGYAR ÜZLET.

Aki ezt a hirdetést bemutatja, 10 százalék engedményt kap a rendes árakból.

Kérjük a magyarok pártfogását és előre is biztosithatunk mindenkit, hogy ha hozzánk jön, pontos és jó kiszolgálásban lesz része.

DUPLA VAGY SEMMI

bajt szerez magának honfitárs, ha beteg s értéktelen, ki nem próbált, megbuhatatlan medicinákkal próbálja kurálni magát. Dupla bajt szerez magának, mert kidobja a pénzét, anélkül, hogy kapna is érte valmit s emellett az utánsat esetleg még siralmasabbá teszi majd az állapotát.

—vagy: vagy akar szabadulni a bajától az ember, vagy nem. Ha szabadulni akar s például étvágytalanságban, emésztési zavarokban, székrekedésben, felböfögésben szenved, akkor az igazi, eredeti Partola gyomor és vértisztitó gyógycukorkát kell használnia. Az biztosan fog segiteni a bajján.

káros alkatrészt nem tartalmaz a Partola, könnyen, simán orvosol és elég belőle este lefekvés előtt elrágni két szemet, a hatása már másnap reggelre jelentkezik. Az ize kellemes, enyhe és megfelelő adagolás mellett kis gyermekeknek is adható. Nagy dobozonkint egy dollárért, hat dobozzal öt dollárért küldi a PARTOS PATIKA, 160 Second Ave., N. Y.

NGYEN DISZES NAPTÁR!

Mindenki, aklegalább egy dollár óra Partos gyógyszert rendel s a rendelésére ezt a szelvényt mellékeli, ingyen kapja a PARTOS PAIKA 1919. ÉVI REMEKSZÉP FALINAPTÁRÁT

Szerkesztői üzenetek.

Kardos Dániel kér bennünket, hogy érdeklődjünk egy vállalatnál, ahonnan részvényért pénzt küldött be és a részvényeket nem kapta meg, ugyszintén választ sem kap leveleire. Azt irja, hogy szolgálatainkat szivesen megfizeti. Megirtuk már sokszor, hogy a mi szolgálatunkért pénz soha nem jár, és aki megértő jóbarátunknak tartja magát, az ne is ajánlja ezt fel.

Papp Lajos. Windber, Pa. Ön azt kérdezi tőlünk, hogy akinek otthon az árvaszéknél pénze van, azt a pénzt nem-e veszik el? Válasz: Az árvaszéknél őrzött pénz, magántulajdon. A magántulajdon szentségét a háborus felek tiszteletben tartják. Tehát nincs oka a félelemre.

Fontos tudnivalók. Kérjük levelező testvéreinket, hogy sziveskedjenek az alábbi kéréseinknek eleget tenni, ha valamelyik ügyben segitségünket kérik:

1. Compensation ügyekben mindig irják meg a szerencsétlenség dátumát, a helyet, a körülményeket, valamint a bánya szuperintendentjének a nevét, és a csekkszámjukat.

2. Bank és részvényügyekben kérjük a befizetett összeg megnevezését, dátumot és a cég pontos cimét.

3. Cimváltozásoknál kérjük a régi cimet és nagyon jó, ha a lejáratot is megkapjuk.

4. Előfizetések reklamálásánál csak akkor irják meg határozottan a pénz beküldésének dátumát, ha biztosan tudják. Sokszor megtörténik, hogy helytelen dátumot tudatnak, amikor is mi nem találjuk a nevet és csak később tudjuk meg, hogy a pénz más napon lett feladava. Ez kellemetlen félreértést idézhet elő.

A fenti kérések betartásával sok munkát takaritatunk meg, ugy hogy a fontosabb levelek elintézésére hamarább találunk időt.

A naptárakat mindenkinek kiküldtük. Sok naptár elveszett a postán. Aki még nem kapta meg, irjon érte, azonnal megküldjük ujra.

A naptár részére beküldött fénykepeket mindenkinek visszaküldöttük. A képhez való metszetet pár nap mulva adjuk postára.

Tekintettel arra, hogy sok helyen a bányák rosszul mennek, sok testvérünk irja, hogy nem tudja jelenleg beküldeni az előfizetési összeget. Mint mindenkor, most is szivesen várunk ezzel, ha egy levelet kapunk. Ilyenkor a cimszallagra a lejárat mellé egy v betüt irünnk, ami azt jelenti, hogy az előfizetéssel várunk addig, mig a viszonyok jobbra fordulnak.

West Virginia legnagyobb magyar üzlete

Valdi 14 karátos arany ékszerek, hazai mintáju gyürük, fülbevalók, láncok, nickel, ezüst és aranyórák jótállás mellett.

COLUMBIA BESZÉLŐGÉPEK ÉS LEMEZEK NAGY RAKTÁRA.

Egy rugós gép 6 lemezzel $25.10
Két rugós gép 6 lemezzel $37.60
Két rugós gép 6 lemezzel . . . . . $52.10 fedelen
Három rugós gép 6 lemezzel . . . . . $65.10 fedelen

LEMEZEK 85 CENT és $1.25.

Harkatütő $2.50.
Husvágó-gép 4 késsel $3.00, nagyobb $4.00.
Rózsaaprika erős vagy édes fontja $1.00
Fogharma fontja $1.00
Kitünő szilvalekvár 10 fontos faedényben $2.50
Sáfrán csomagja 25 cent.
Derelymetező 35 cent.
Delin kendő darabja $1.00, 1.50 és $1.75.
Selyem kendők, pepita vagy szines $2.50.
FÉLLAY TESTVÉREK magkerekedő cég megbizottja.
Mindenkinek ki tőlem vett árurul megelégedve nincs, a pénzt visszadom.
Azüzlet szemben a Welch, W. Va. postával.
Irjon árjegyzékért, vagy keressen fel személyesen.

OLASZ A. FERENCZ

A Verhovay 32-ik osztály jegyzője.

BOX 413. WELCH, W. VA.

TÉNYEK BIZONYITANAK

Egy évvel ezelőtt még nem is ismertek a magyar bányászok! Ma már ismik bennünk, mert becsületes munkát végzünk.

Én otthon tanult, ó-hazai szabó vagyok.

Aki nálam csináltatott ruhát, meggyőződött arról, aki még nem vevőm, győződjék meg róla. Czikelünkben kapható 14 karátos arany-óra, ezüst-óra, nyakláncok, ó-hazai mintáju fülbevalók, ó-hazai delin fejkendők, karperecek, imakönyvek.

Columbia Beszélőgépek, lemezek nagy választékban

Mi személyesen járunk ki a telepekre és kérjük a magyar bányászokat, fogadjanak minket olyan szeretettel, mint amilyen szivesen megyünk kiszéjük. Ha pedig Loganba jönnek, térjenek be hozzánk.

Joe Borbély & Co.

MAGYAR SZABÓ
Box 218

LOGAN, West Va.

Czikelünk a Jefferson Hotel mellett, Aldrege Bidgben van.

ELADÓ sertések és malacok.

Pár száz sertést és malacot kinálok eladásra, azonnali szállitás mellett az alulirt árakon. A pénzt küldje be a megrendeléssel együtt.

Magyarok rendeléseinek elintézésére magyar embert tartok és biztosithatom, hogy meg lesz elégedve.

3 hetes kis malac $10.00
10 hetes kis malac 12.50
60 fontos fiatal malac . . 15.—
80 " " " . . 24.—
100 " " " . . 30.—

Ajánlok esetenkivül még tiszta faj Red Jersey, Berkshire, Poland, China, O. J. C. White Chester és Yorkshire malacokat $18.50-ért darabonként.

8 hetes kis malacokat 20 dollárért adok darabonként.

Kivánatra szivesen küldök különböző párokat. A szállitási dijat a vevő fizeti.

Küldje megrendelését magyarul az alábbi cimre:

J. D. BROWN,
Box 39
West Graham, Va.
(912)

C. F. GARDNER,
Christopher, Ill.

A MAGYAROK KEDVELT ÉKSZERÉSZE.

Kaphatók különféle órák és ékszerek nagy választékban. Azonkivül magyar Columbia lemezeket is tartok raktáron.

Minden e szakmába vágó javitást pontosan elvégzek jótállás mellett.

Kérem a magyarok pártfogását. (209)

Szálloda és vendéglő

Ha Huntingtonba jön,

Gyöngyössy János

keresse fel szállodáját és éttermét, a

Washington Hotelt

Elővanga magyar konyha. konyha. Pontos kiszolgálás. Jó szobák és tiszta ágyak.

Washington Hotel

1032 SEVENTH AVE., a C. & O. vasuti állomástól jobbra. (926)

Huntington, W. Va.

Munkaviszonyok az Egyesült Államokban

(Committee on Public Information magyar osztálya.)

Az Egyesült Államok Munkaközvetítő Hivatalának legutolsó kimutatása a munkanélküliség terjedését ismerteti. A munkanélküliség 21 százalékkal emelkedett, mig a munkáshiány 12 százalékkal csökkent. Január 18-án 55 város a munkanélküliek számát 230,000-ben állapitotta meg.

Connecticut államban a munkanélküliek száma emelkedik. Ezen állapot azonban nem fog sokáig tartani, mert Connecticut gyártja az épitkezéshez szükséges vasárukat, s a mint az épitkezés megindul a helyzet javulni fog.

Massachusetts: Vorchesterben a munkanélküliek száma ötezerről hatezerre emelkedett az elmult héten. Lynn és Lawrence városokban is nagy a munkátlanok száma. Ezen államban háromezer cipőmunkás, hétszáz gyárimunkás és tizenegyezer gépész keres munkát.

New York állam: a munkanélküliség az egész államban általános. Az állami minden nagyobb városában több a munkás mint a munka. Buffalóban az elmult héten a munkanélküliek száma 13,000-ről 15,000-re emelkedett.

New Jersey: A mult héten a munkanélküliek száma majdnem az egész államban emelkedett Trentonban 4000 munkás van munka nélkül.

Pennsylvania: Pittsburgh és Scrantonból még mindig munkáshiányt jelentenek. Harrisburgh és Philadelphiában már nincs munkáshiány, sőt a munkanélküliek száma emelkedik. Különösen Erieben nagy az utóbbiaknak a száma.

Ohio: Clevelandban a munkanélküliek száma az elmult héten 40,000-ről 55,000-re emelkedett. Toledoban a munkanélküliek száma tiz és Daytonban hétezeret tesz ki. Cincinnatti és Youngstown a munkanélküliek szaporodását jelzi. A nagyobb munkaközpontokban Akron és Columbus kivételével a munkanélküliek száma emelkedik. A beérkezett jelentések szerint a munkaállapotok javulására nincs sok remény.

Középnyugati államok: Detroitban a munkanélküliek száma az elmult héten 25,000-ről 30,000-re emelkedett. Grand Rapids, Jackson és Flint munkanélküliket jelent. Illinois államban hasonlók az állapotok. Indiana államban kazánkovácsokat és gépészeket keresnek, egyéb iparágakban nincs munkáshiány. Indianapolisban a munkanélküliek száma 4,400-at tesz ki. Minneapolis városban 4000 munkás keres munkát, ellenben néhány gépészre szükség van. A rézbányák vidékén a helyzet igen kedvezőtlen. A rézbányák nem képesek termékeiket forgalomba hozni, minek folytán a bányák és olvasztók beszüntetik üzemüket és naponta több munkást bocsátanak el. Butte, Mont., jelenti, hogy ott 10,000 ember van munkanélkül. Arizona államban 125 bányatelep kisebbiti alkalmazottai számát, mig Colorado államban a munkanélküliség minden iparágra kiterjed. Idaho és Iowa államokban ugy a képzett munkásokban, mint napszámosokban nagy a fölösleg.

Déli államok: Alabama államban bányászokat és mezei munkásokat keresnek. Georgia államban Atlanta és Savannah városokban munkáshiány, egyebütt azonban munkanélküliség van. Savannah jelenti, hogy mechanikusok és hajómunkások kerestetnek. Floridában általános a munkáshiány. Norfolk, Va. városban 1300 munkást keresnek, mig Richmondban munkanélküliség van. Kentucky államban kissé több a helyzet. South Carolina államban korlátolt mértékben keresnek mezei és szőlőmunkásokat és napszámosokat. Maryland államban bányászokat keresnek. Baltimore városban is általános a munkáshiány. Delaware államban napszámosokat, gépészeket és gyári munkásokat keresnek.

A Csendes óceán mentén: San Francisco, Oakland és Los Angeles városokban nagy a munkanélküliek száma. San Franciscoban nyolczezer munkás van munka nélkül. Oregon államban, különösen Portland városban hétezer ember keres munkát. A munkaviszonyok rosszak. Washington államban is nagy a munnélküliek száma.

KI KÖTELES JÖVEDELMÉT BEJELENTENI?

(The Committee on Public Information magyar osztálya szivességéből.)

Ki köteles bejelenteni jövedelmét az Egyesült Államok törvényei értelmében?

Erre a kérdésre adja meg a feleletet az alábbiakban a kormánynak ma székküldött ismertető körlevele

Az Egyesült Államoknak minden lakója, polgár és nem polgár a jövedelmi adótörvény értelmében köteles adót fizetni, ha jövedelme 1918-ban elérte azt az összeget, amely adónak van alávetve. Más szóval minden férfi vagy leány, akinek legalább 1000 dollár tiszta jövedelme volt és minden házas személy kinek felesége, vagy férje és kiskoru gyermekeinek keresetével együtt legalább 2000 dollár tiszta jövedelme volt.

A fenti két csoport alá tartozó személyek kötelesek jövedelmüket irásban az illetékes hivatalnál bejelenteni

Az adóbevallás céljából a kormány adóhivatalai, melyek az ország különböző részeiben vannak, a szükséges bejelentő iveket az érdekelt feleknek kiadják. A kinek tiszta jövedelme nem haladta tul az 5000 dolárt, jelentse be jövedelmét az 1040-A számu iven és kövesse az ivre nyomatott utasításokat.

Az 1918-ik évi jövedelmekre vonatkozó jelentések az Egyesült Államok adóhivatalában (Collectors of Internal Revenue, or their Deputies) legkésőbb szombaton, 1918, március 15-én nyujtandók be. A törvény nem ad halasztást az adóbevallásra.

Az 1918-ik évi jövedelem utáni adó az adóbevallással egyidejüleg fizetendő. Fizethető csekkel, vagy Mone-Orderrel, a melyek az adót beszedő tisztviselő (Collector) nevére állitandók ki.

Társascégek tagjai kötelesek az 1918 évi jövedelmük és kiadásukról jelentést tenni, mely alkalommal fel kell tüntetni a társak nevét, azoknak cimét és az üzlet nyereségében és veszteségében való részesedést.

Minden személy vagy cég, a mely 1918-ik évben bárkinek is legalább 1000 dollárt fizetett munkabér, fizetés, házbér, vagy kamat fejében, köteles külön jelentést tenni arról a Commissioner of Internal Revenue hivatalban Washingtonban, kimutatván az alkalmazott, háztulajdonos vagy bárki másnak nevét és cimét és azt az összeget, amelyet fizetett.

Az adóbevallások a Collectors of Internal Revenue hivatalaihan kaphatók. Az illetékes Collector cime bármely postahivatalnál vagy banknál tudható meg.

Magyar bányászok!

Évek óta veletek vagyok, évek óta szolgálluk ki benneteket. Mindig jó és becsületes munkát végeztem.

Ha bármire van szükségtek, gyertek hozzám.

Dr. W. F. McCoy
FOGORVOS
Matewan, W. Va.
917

A jövedelmi adótörvény

(The Committee on Public Information magyar osztálya szivességéből.)

A jövedelmi adó, melyet az Egyesült Államok kormánya most szed be, nem adóztatja meg a farmot, műhelyt vagy házat. Nem adóztatja meg a takarékbetéteket, Liberty Bondokat vagy egyéb értékpapirokat.

A jövedelmi adótörvény kizárólag az 1918-ik évben elért tiszta jövedelemre vonatkozik. Nem adóztatja meg a farmot, hanem a farmernek tiszta jövedelmét; nem adóztatja meg a műhelyt, hanem csak a tulajdonos vagy alkalmazottainak jövedelmét; nem adóztatja meg a házakat, hanem a háztulajdonosnak tiszta jövedelmét; nem adóztatja meg a bankban elhelyezett megtakaritott pénzeket vagy értékpapirokat, hanem csak az azok után járó kamatot.

A jövedelmet a következőképp kell megállapitani:

Számitsa ki, hogy mennyi munkabért vagy fizetést kapott 1918-ban; mennyi volt a jövedelme foglalkozása, mestersége, üzlete vagy egyéb munkássága után; mennyi jövedelme volt lakbér, kamat, osztalék, vagy más foglalkozása révén.

Figyemen kivül hagyhatja azt, amit ajándékba kapott, továbbá az Egyesült Államok hadserege vagy tengeri haderejétől huzott fizetését, életbiztositási kötvénye után kapott (kivéve, ha a kötvényére befizetett dijaknál többet kapott) összegeket, állami, városi vagy az Egyesült Államok kormánya által kibocsátott adóslevelek (bond) után kapott kamatot.

Az ekként megállapitott jövedelemből levonhatja az üzlet vagy mesterség folytatására forditott szükséges kiadásokat; jelzálog kölcsön (mortgage) vagy egyéb adósság után fizetett kamatot; a kifizetett adókat, kivéve az Egyesült Államoknak fizetett jövedelmi adókat, városa által kivetett összegeket, csatorna, járda, stb., illetékek fejében Mindazon károkat, amelyek nem voltak fedezve biztositás által; követeléseket, amelyek az elmult évben értéktelenoknek bizonyultak; épületek és gépekben beállott értékcsökkenések, jótékonyságra, vallási vagy közművelődési célokra adakozott összegeket, amennyiben azok a tiszta jövedelem 15 százalékát nem haladják tul.

A levonásba hozható összegek nem foglalják magukba az egyén vagy család fentartásához szükséges összegeket, vagy az ingatlan tatarozásra forditott összegeket.

A megengedett levonások után fennmaradó összeg a tiszta jövedelem, amelynek alapján állapitandó meg, hogy köteles-e eskü alatt adóbevallást csinálni.

Többeknek kik a leveleikbe a válaszra szánt bélyeget küldöttek. Felkérjük a testvéreket, hogy ne küldjenek bélyeget ha tőlünk választ várnak, mert mi azt ingyen és szivesen tesszük.

A MAGYAR BÁNYÁSZLAP UJ CIME: 75 EAST 10TH ST., NEW YORK, N. Y.

IRTÓZATOSAK A FÁJDALMAK, különösen azok a borzalmas fájdalmak, amelyeket egy reumában, köszvényben és csuzban szenvedő érez. De miért szenvedjen annyira, mikor könnyen megszabadulhat.

Róth Pöstyéni Cura

használata által. Ezreket kigyógyitott és ezrek köszönik áldásos hatását. KIS ADAG POSTAN $1.45. NAGY ADAG POSTAN $1.85. RENDELÉSHEZ EGY GYONYORU FALINAPTART IS KAP.

A pénzt tessék erre a cimre küldeni:

Róth Sámuel Megváltó Gyógyszertára
125 AVENUE A. Dept C. NEW YORK, N. Y.

Üzenet az amerikai magyarokhoz

(Folytatás az 1-ső oldalról)

föld volt tulajdonosa boldogult-e a termeléssel. Győződjék meg, vajjon az épületek jó karban vannak-e, jók az utak, közel van-e a vasuti állomás és a piac, ahol a föld termékeit eladhatja? Az is fontos, hogy van-e a közelben iskola gyermekei számára. Ne vegyen földet, ha nincs elegendő pénze ahhoz, hogy jószágot tartson, szerszámmal lássa el magát, és ha megélhetése nem egészen bizonyos. Gondoljon a kamatra, adóra és biztositásra. Ne vegyen földet tul nagy jelzálog kölcsönnel. Kösse ki a föld vételénél, hogy a jelzálog kölcsönt kisebb évi részletekben vagy öt évvel a vétel után fizeti meg. Miélőtt vesz földet, tanácskozzék egy megbizható ügyvéddel, készitesse el vele a szerződést, és nézesse meg vele a tulajdonjogot. Szóval legyen óvatos, ha földet vásárol. Bármihez is kezd, igyekezzék jó amerikaiak barátságát megnyerni. Olvasson amerikai ujságot, keressen fel amerikai szinházakat, mert ezzel csak saját magának használ és az angol nyelvet hamarább elsajátitja.

Saját érdekében óvakodjék zugbankároktól és kétes hirnevü hajójegy-ügynököktől. Sokan keservesen csalódtak lelkiismeretlen ügynökök miatt. Ne hordja pénzét magával. Ne rejtse el otthon és ne bizza megtakaritott pénzét a burdosgazdájára. El-rejtett pénzét ellophatja valaki, és burdosgazdája megszökhet a rábizott pénzzel. Pénze csak akkor kamatozik, ha bankban van letéve. Tegye be pénzét a legközelebbi postatakarékpénztárba, vagy bármely olyan bankba, a mely az országos, vagy állami banktörvények felügyelete alatt áll. Senki másra ne bizza pénzét.

Nem mulaszthatjuk el, hogy ennek az üzenetnek a keretében ne állapitsuk meg azokat az okokat, melyek Amerikát arra inditották, hogy a világháboruban részt vegyen. Amerika háborut viselt Gróf Tisza István Magyarországjával is. Az a Magyarország, a melyet az amerikai magyarok ismertek, megszünt létezni. Amerika háborut viselt az ellen a Magyarország ellen, amely a zsarnok Németország szekerét tolta, a mely annak érdekeit szolgálta. Amerika azért lépett háboruba, hogy a kis nemzetek önállóságát elősegitse, hogy azoknak az önkormányzati jogát érvényre jutassa, hogy elégtételt szerezzen az elkövetett sérelmekért, és hogy lehetetlenné tegye hasonló sérelmek megismétlődését. "Amerika nem kiván hadisarcot, csak kárpótlást nyilvánvaló hántalmakért. Amerika annak az elvnek a szószólója, hogy csak az esetben szakadjon el egy országnak a része, ha a kérdéses terület lakói a létfentartásuk és a szabadságuk érdekében kivánnak különválni.

Wilson elnök kijelentette, hogy "Amerikának az álláspontja ebben a háboruban olyan világos, hogy az magyarázatra nem szorul. Nem sóváróg anyagi előnyök, gyarmatok után. Nem vezérli önző cél, vagy haszonlesés, ellenben az elnyomott népek felszabaditásáért küzdött."

A Message to American Hungarians

(Continued from Page 1.)

ways reliable. Their main concern is to dispose of their property. Don't buy a farm hastily, and never unless you have ample capital. Conditions of climate and soil differ greatly in this country. Find out how the last owner prospered. The buildings must be good, the roads good, the railroad station and market near. There must be good school for your children. Be sure that you have enough money for live stock, tools, working capital and living expenses. Remember, interest, taxes and insurance. Do not buy a farm with a large mortgage. Have your mortgage payable in small annual installments or after a period of five years. Be sure to see a good lawyer before buying a farm. Let him make a contract and search the title. Be careful when an agent wants to sell you a farm

Whatever American Hungarians turn to they should seek the association of good Americans, and discontinue their habit of maintaining colonies. They also should read English language newspapers and go to good American theaters; if they acquire that habit they learn the language soon and become sooner Americanized.

The time of the irresponsible private banker and ticket agent has passed. Many of them have shown that they are not worthy of the confidence of their customers, whom they abuse, to the sorrow and financial loss of many misled immigrants. Don't carry large amounts of money on your person. Don't hide your money at home, or give it to your boarding-house keeper. Your money may be stolen, or the keeper of your boarding-house may run away with your hard earned savings. Besides, money draws interest only if deposited in a bank. Go to the nearest Postal Savings bank or deposit your savings with any bank, which is under the supervision of the Federal or State laws. No other individual and banker is absolutely safe.

This message would be incomplete if it failed to acquaint the American Hungarians with the reasons that led America to participate in the world-war. America was also at war with the Hungary that was represented by Count Tisza. That Hungary, American Hungarians know is dead. America waged war against a Hungary which has been a supporter and ready tool of autocratic Germany. America entered this war in order to help small nations to establishe governments —which derive their just powers from the consent of the governed; to obtain reparation for the wrongs, and to help erect adequate safeguards for the prevention of future wrongs. America does not want indemnities, except as payment for manifest wrongs. America believes that no territory should change hands except for the purpose of securing for those who inhabit it a fair chance of liberty and life. As President Wilson stated:—"The position of America in this war is so clearly avowed that no man can be excused for mistaking it. She seeks no material profits, nor aggrandizement of any kind. She is fighting for no advantage or selfish objects of her own, but for the liberation of peoples everywhere from the aggression of autocratic force."

ÉRTESITÉS

Mindennemü egyleti és egyéb nyomtatványokat, hálj jegyeket, meghivókat, levélpapirokat, boritékokat, alapszabály könyveket a legjutányosabb áron készit

TOMKÓ ISTVÁN
207 East 10th Street, NEW YORK.

Lehet csomagot küldeni Magyarországba

a románok által megszállott megyékbe.

Mindazok, akik ruhát, lábbelit, élelmiszert vagy más ott nem kapható cikket tartalmazó csomagot kivánnak küldeni magyarországi rokonainak bármely városba, községbe vagy faluba, mely a románok által meg van szállva, megteheti azt azonnal, ha a következő cimhez fordulnak:

Oriental Reconstruction and Trading Corporation,
25 Broad Street, Suite 628-630, New York, N. Y.

A csomag át lesz adva rokonainak személyesen és az általuk aláirt nyugtát önnek el fogjuk küldeni.

Társaságunk fel van hatalmazva a román kormány által és jóváhagyva az amerikai kormányközegek által.

A román kormány kezeskedik és biztositja az emlitett csomagok pontos kézbesitését. A szétküldés megbizottunk által történik, a román kereskedelmi miniszter közreműködésével.

Szállitási képességünk korlátozva lévén, csomagok értéke nem lehet nagyobb, mint 50 dollártól 75 dollárig.

Csakis ruhanemü, cipő, élelmiszerek és más oly cikkek lesznek szállitva, melyek nélkülözhetetlen szükséget képeznek.

PÉNZNEK NINCS ÉRTÉKE.

Pénzért nem vehet ott semmit, mert nincs áru, melyet vehetnének.

A közönség kényelmére összeköttetést létesitettünk egyik legnagyobb new yorki áruházzal, melynél a fenti cikkeket szállitásra készen, csomagolva kaphatja minden utánjárás nélkül, minden lehetőséggel biztositva, hogy a cimzett a csomagot a legjobb állapotban kapja meg. A vállalat ellátja a hozzá küldött csomagok továbbitását.

Öt év óta most van először alkalma ezen cég által érintkezésbe lépni kedveseivel.

Forduljon azonnal e cimhez:

Oriental Reconstruction and Trading Corp. Inc.

25 BROAD ST., NEW YORK CITY, ROOM 628, 629, 630.
Telephone Broad 5734.

Jóváhagyva állami közegektől és felhatalmazva a román kormánytól.

Azok, akik Pittsburghtól Westre laknak, forduljanak az alábbi cimhez:

G. GARDULESCU,
5701 DETROIT AVE., CLEVELAND, OHIO.
Telephones: Lorain 34-K, Edgewater 2039-J.

NATIONAL BANK OF COMMERCE

Williamson, W. Va.

A legerősebb bankok egyike West Virginia államban.
Ne küldje pénzét idegenbe, ahol az veszélyben forog; helyezze el nehezen megtakaritott dollárjait egy erős Nemzeti Bankban s akkor nem kell aggódnia.
Forduljon bizalommal MAGYAR OSZTÁLYUNKHOZ, melynek pénzküldési rendszere elsőrendü.
Hajójegyek minden vonalra kaphatók s ügyes-bajos dolgaiban lelkiismeretesen és szakszerüen eljár.

CSANÁDY PÉTER,
a magyar osztály vezetője.

Beszélőgépek és lemezek

Dél Illinois legnagyobb zene üzlete.

Raktáron tartunk Columbia beszélőgépeket $15.-tól feljebb.

Nagy raktárt tartunk minden nyelvü lemezekből, különösen nagy választék ezek *magyar* lemezekben.

Jöjjön el üzletünkbe és válogasson lemezeinkből.

Vidékre is szállitunk

L. L. PARKER, MUSIC STORE, HARRISBURG, ILL.

(915)

LIBERTY BOND

Csak a legszükségesebb esetben adandó el. Ne cserélje fel értéktelen papirokkal Liberty Bondját.

Ha szüksége van a Liberty Bondokba fektetett pénzére, forduljon vagy irjon bizalommal e cimre:

NÉMETH JÁNOS, ÁLLAMI BANK
1597 Second Ave., New York, N. Y.

A TŰKÖR

Irta: Körmendy Viktor

I.

Tihany felől könnyü szél bodrozta a tó vizét és a déli strandon kellemes volt a séta a napsütésben. Gáthyné fehér ruhában jött a móló felől, katonás hosszu lépéssel, az ajka félig nyitva volt és tele tüdővel szivta a balatoni levegőt.

Gyors járása volt Gáthynének és gyorsan villant a szeme is jobbra-balra, amint a parton végig haladt. Olyan szine volt a szemének, mint a tónak: ragyogó kék csillagpárként kacagott bele a levegőbe. Most boldog volt, mert minden tekintet feléje fordult, a férfiské hódolattal és vágygyal, a nőké irigyen és kíváncsian.

Pedig a tükre megharagitotta ma reggel. A tükre, ez a finom kis csecsebecse, legjobb barátja és hü kisérője minden utjában, ma durva őszinteséggel mutatott meg neki két kellemetlen ráncot a szeme szögletében. A tükre, ez a drága emlék, amit az ura vett a nászutjukon, ma reggel kiállhatatlan volt és először okozott szivének szomoruságot.

Reggel két égő könnycseppet csalt pilláira a váratlan fölfedezés, de most jóvátett mindent a strand, az ismerősök mosolya, az alázatos köszöntések. És mire a fürdőházhoz ért, lelkében már megbocsátott a tükrének és elérzékenyülve gondolt vissza a megbató pillanatra, amikor a szivárványos szélü üveg megsugta neki, hogy a gyászruha feketéje pompásan illik halovány arcához.

Ennek öt éve volt immár és most a fürdőház hidjánál Kerekes várta, egy pufók képü fiatal bőrkabátos, aki nap-nap után másfél órányira fekvő pusztájáról hajtotta le muszkáját a telepre, hogy a szép özvegygyel ebédelhessen. Egészséges idegzetü, bár kissé darabos vidéki gavallér volt, de azért komoly udvarlószámba ment Gáthyné társaságában, sőt a bizalmasabb ismerősök biztosra vették, hogy a harmincöt éves asszony a szezón végén már menyasszonya lesz a nálánál öt évvel fiatalabb férfinek.

Csak Gáthyné nem vette elég komolyan ezt az ügyet. Szivelhette ugyan Kerekest, a szerelem azonban távol állott tőle és valahányszor a férfi kutyahűségű tekintete simogatta karcsu alakját, olyan kacaghatnékja támadt, mint kisleánykorában, amikor öreg német ételapok mókás figuráit nézegette. És szivesebben időzött az aranyifjuság körében, kivasalt bankfiuk és incroyable segédfogalmazók oldalán, a kikről tudta, hogy léhák, de a sima bőkjaikat, a nyegle modorosságukat föltétlenül szükségesnek vélte a nyári kurájához.

Hanem azért kegyes mosolylyal nyujtotta kezét Kerekes felé.

— Jó reggelt! Régen vár?

A férfi boldogan csókolta meg a fehér selyem kesztyű és magasra huzott szemöldökkel, táguló cimpákkal szivta be illatát.

— Magát egy örökkévalóságig is elvárnám!

Gáthyné hangos kacagással honorálta a bókot.

— Lássa, ezt szépen mondta. De ahelyett, hogy ilyeneken törné a kis fejét, találjon ki fürdés utánra valami okos programmot.

Kerekes apró szeme fölvillant.

— Tudja mit? Fürdés után fölül mellém a csézárnra, a bakra és a muszkákat maga hajtja haza a pusztára.

Az asszony jókedvüen elcsodálkozott.

— És aztán?

— És aztán — ma nálam ebédel, ha nem veti meg szerény asztalomat. Reggel vittek hozza egy szép fogast, meg ugy tudom, kacsát is sütnek. Szereti vörös káposztával?

— Menjen maga bolondos! — nevetett Gáthyné.

— Szóval szereti. Délután megmutatom magának a parkot és estére a két pejjel visszahozom ide. Jó?

Gáthyné egy pillanatig habozott, de már a kabinjához ért és határoznia kellett.

— Elfogadom a meghivást egy föltétel alatt.

— Már is teljesitve van.

— Az egész kirándulás alatt egyetlen szót sem szól szerelemről, — kötötte ki mosolyogva az asszony.

A férfi nagyot nyelt és kiérezte a gunyt az asszony szavából.

— Ha ugy kivánja... — mondotta csöndesen és megbiccentette a fejét.

Bent a vizben már együtt volt az asszony gárdája és hangos hurrával üdvözölte az érkezőt. És tiz perc mulva ő is ott lubickolt a monoklis tritonok között. Karcsu alakja, melyre ingerülten tapadt a fürdőruha, mint egy szellőé, világitott a habok között. Kerekes, akit a szomszéd bérlő fogott meg a vizben, távol maradt a hangos társaságtól és az ajkát rágva nézte, amint a férfihad szoros gyürüt fonva, egyre beljebb sodorja tőle az imádott nőt. Szólni akart utána, de Gáthyné akkor már matróztempóban uszott befelé a gavallérjával. És Kerekes már régen felöltözve sétált a parton, amikor az asszony kipirulva jött kifelé a fürdőház hidján.

— Képzelje, — mentegetődzött — a fiuk minden áron azt akarták, hogy versenyt uszszam velük. Azt hitték, nem birom a tempót. És mit szól hozzá, csak az Ali tudott megelőzni.

Kerekes nem válaszolt. ....

— Csak nem haragszik, maga csacsi?

— Nem haragszom, csak imádom! — felelt a férfi fojtott, forró hangon.

— Pardon, barátom! — máris elfelejtette a föltételt?

— Még nem vagyunk a kocsin...

— De már indulunk, ugy-e?

— Ha parancsolja...

Tiz perc mulva Gáthyné már büszkén ült fent a cséza bakján és kis keztyüs kezével ügyesen kormányozta ki a két feketét az országutra. A muszkák pompásan mentek és Gáthyné boldog volt, ha ismerősök jöttek velük szembe az uton és látták királynői alakját a gyeplő végén. Egy pillanatra ujra eszébe jutott a regeli keserüség, de már csak mosolyogni tudott az ellágyuláson. — Ostobaság! — gondolta magában — a tükör hazudott, vagy káprázott a szemem. És érezte, hogy Kerekes szomjas tekintete szinte égeti nyakán a bőrt és boldogan hunyta le egy pillanatra szemét...

A nap már erősen igyekezett fölfelé, az ég tiszta volt, mint egy szüzi köntös, csak a somomásodik is ott volt a homlokán. A fekete felhő darab a könnyü port verő kocsi után.. Néha egy-egy ökörszekerrel találkoztak, ilyenkor a kerülésnél Kerekes a biztonság kedvéért átfogta az asszony két kezét és akkor összevillant a tekintetük. Az asszony mosolyogva és kacéran, a férfi komolyan, de forró imádattal. Kerekesnek tele volt a szive szerelemmel, de most már vigyázott minden szóra, amit mond, mert rösztelte volna, ha rápirit az asszony. És becsületes egyszerü lelke irtózott a guny szavától.

Egy órai kocsikázás után — éppen egy fehér, akácos faluból értek ki. — Gáthyné egy kövér vizespepsi érzett az arcára hullani és amikor meglepetten nézett föl az égre, már a második is ott ült a homlokán. A fekete felhő utólérte őket és egy pere mulva már sürü zápor szakadt a nyakukba.

— A ruhám! A kalapom! — ijedezett Gáthyné és átadva a gyeplőt Kerekesnek, a csipkés napernyőjét nyitotta ki védelmül a feje fölött.

A férfi kapkodva teritette porköpenyét az asszony vállára, de egy hirtelen szélroham kiforditotta a könnyü ernyőt és három pere mulva ruha, kalap tönkreázva szomorkodott a tomboló zivatarban. Gáthyné sirni szeretett volna dühében.

— Messze van még a maga pusztája? — kérdezte fojtott hangon és Kerekes maga is nehezen tudott lenyelni egy paraszti káromkodást.

— Tiz perc mulva otthon leszünk, — mondotta elkeseredett meggyőződéssel és a lovak közé vágott. A cséza repült a két trapper mögött és az asszony, szegény, ijedten kapaszkodott jobbról-balról. Néha egy-egy sárdarab fröcsesent az arcába, amit a következő pillanatban lemosott a bébékalap rongyairól lecsurgó esővel.

Kerekes őrült hajszában kergette a lovakat haziág. Amikor beértek a pusztára és a két fekete remegő inakkal állt meg a széles följáró alatt, Gáthyné félájultan szállt le a bakról és könyörgő tekintettel nézett a férfi arcába. A házigazda harsogó hangon kiabálta össze a cseléd séget és a kulcsárné gondjaira bizta vendégét.

— Maga csak menjen be Juhásznéval, majd én gondoskodom a többiről, — mondta az asszonynak végtelenül gyöngéden és öt pere mulva már a másik pár lovat hajtotta a kocsis a telep felé, hogy uj toalettet és másik kalapot hozzon ki a pusztára.

Gáthynét egy jó félóra alatt ugy ahogy rendbe hozta Juhászné. Lila karton pongyolát kapott tőle és az asszony boldogan ölelte magára a megváltó száraz ruhát. A barátságos, tiszta szobában egy fehérrel teleritett kis asztalon régimódi fiókostükröt fedezett föl.

— Vajon hogy festek ebben a pusztai köntösben? — kérdezte kacagva a körülötte sürgölődő kulcsárnétől, de abban a pereben már meg is fagyott ajkán a nevetés. A tükörből szinte ijesztően nézett vele farkasszemet egy gyürött, megkinzott arc, melyről a kegyetlen eső lemosott minden rizsport és festéket és a melyen azok a reggeli ráncok most még mélyebbek és sokkal hosszabbak voltak. Mintha egészen megöregedett volna ebben az utolsó félórában. A két szeme most is tele szaladt könnyel, de valahogy lebirta a keserüségét és halk, bátortalan hangon kérdezte meg Juhásznétől:

— Nincs véletlenül a háznál egy kis puder?

— Bizony nincs, kezeit csókolom, édes nagyságám — sopánkodott a kulcsárné, — tetszik tudni, öreg vagyok én már az ilyesmihez.

Gáthynének hideg szaladt végig a hátán arra a gondolatra, hogy ilyen tépedt arccal kell asztalhoz ülnie Kerekessel. És már nyilt is az ajtó és a férfi kedves, alázatos baritonját hallotta a háta mögött.

— Jelentem alásan: elállt az eső és pompás nap süt a verendára. Remélem, nincs ellenére, hogy egy kissé fölmelegedjék.

Olyan komikus arccal mondotta ezt a férfi, hogy Gáthynének önkéntelenül is mosolyognia kellett.

— No, minket jól ellátott az eső, kedves barátom, — mondta és fölkelve a tükör elől, Kerekeshez lépett. A szive nyugtalanul vert, mint a csintevésen kapott gyermeké. És hirtelen az agyába villant: egyszer kis iskolásleány korában egy gyönyörü uj babájának szappannal mosta meg az arcát és akkor szegényről lejött minden piros festék. Másnap a szemétre dobták..

Kutatva nézett a férfi szemébe, de Kerekes jókedvüen csókolt neki kezet.

— Bocsásson meg Irén, — ha én lennék a szelek istene, nem történt volna meg. De most jöjjön a verendára, összeszedettem magának a kertem legszebb virágait. Ma ők beszéljenek helyettem, — nekem megtiltotta.

Gáthyné egy kicsit meghatva gyönyörködött az óriási bokrétában és maga sem tudta, minek örül inkább: a virágnak-e vagy annak, hogy a szerelem vak és Kerekes most is olyan szépnek látja még mindig. De most bántotta az asszonyt, hogy Kerekes keveset beszél. Most vágyott a bók, a széptevés után, de azután eszébe jutott a magaszabta föltétel:

Ebéd alatt kitünő, pecsételt borokat nyitott az inas, öreg rizlingeket Badacsony mellől és a pecsenye után már szinte elfelejtette Gáthyné a nagy megázást, a tüzes ital hatása alatt érezte, hogy csillog a szeme és el akarta magával hitetni, hogy nem látott semmit, hogy tükörbe sem nézett egész nap. Gyakran koccintott és miközben a mámoritó nektárt szürcsölte, félig lehunyt pillái alól vértforraló kacérsággal nézte a vele szembenülő házigazdát. A férfiben lassan parázslott a vágy tüze, de hihetetlenül tudott uralkodni magán és bár kedves, de közömbös volt minden szava.

A fekete után, amit egy pohár likörrel is megszereztek, azt mondta Gáthynének

— Magának most jót fog tenni egy kis pihenés. A vendégszoba hüs és csendes, lenyugszik egy óráeskára.

— Ugy gondolja, barátom? — nevetett az asszony. — Tehát legyen. De, remélem, elkisér odáig?

— Természetesen.

A karját nyujtotta neki, melyre a kelleténél jobban rádőlt. Gáthyné és udvariasan kalauzolta a fehérajtós, levendulaillatos, nyájas szobáig. Ott azután kezet csókolt az asszonynak és visszament a szivarját tovább azini a verandára.

Bent a hüs szobában egy széles ottomán várta Gáthynét sok kicsi és nagy párnával és az aranyozott rámás, ovális biedermeier tükör, amilyen öreg vendéglőkben szokott lógni piros és kék teritékes asztalok fölött.

Gáthyné a tükör elé állt és hosszan elnézte az arcát. Most pirban égett az a bor tüzétől és mintha a ráncok is eltüntek volna kétoldalt. Mi ez? Mit játszik vele ma szeszélyes játékot?

— Hiszen szép vagyok, — ujjongott föl a lelke és szerette volna megcsókolni az öreg tükröt. Azután mint egy dorombló cica, odakuporodott az ottomán vánkosai közé és szunnyadni próbált. De az álom sokáig nem jött el érte ebbe a kedves, illatos szobába. Az ital kergette a vért ereiben és bolond vágy ült érzékeire. Szégyelte magát, de mégis egyre az ajtót leste, mikor jön be hozzá Kerekes. És föltette magában, hogy nem küldi ki, ha bejön. Bolond, szemérmetlen gondolatok kergették egymást a fejében és érezte karján lehellete forróságát...

Nemsokára mégis elaludt. Álmában Kerekest szerette és boldog volt odadó nagy szerelmében. Akkor kinyitotta a szemét, a sarokban álló alabástromos öreg óra éppen ötöt vert és az ajtón kopogtak. Juhászné hivta uzsonnázni és jelentette, hogy a ruhája is megjött. A házigazda után kérdezősködött és megtudta, hogy csak hat óra után jön haza.

— Kitünő gazda a mi urunk, — magyarázta Juhászné, de a hiuság mégis bántotta, hogy igy magára tudta hagyni.

— A cséplőgép nem szaladt volna el, ha egy délutánra nem vigyáz rá, — mondta szemrehányóan Kerekesnek, amikor megjött.

— Hiszen aludt...

— Miért nem ébresztett fel... Egyáltalában nagyon szószerint vette azt a dolgot...«

— Megigértem...

Néhány percig szótlanul ültek a verandán, akkor hirtelen fölállt Gáthyné.

— Kérem, fogasson, megyek öltözni.

— Parancsára...

Amikor egy negyedóra mulva felkészülve állt meg a Kerekes dolgozószobájának ajtaja előtt, a két muszka már be volt fogva a fődeles kocsiba. Most kocsis ült a bakon és ők hátul helyezkedtek el a puha ülésen. A levegő lehütötte a délutáni eső, enyhe szél fujt velük szembe és Gáthyné arra gondolt, hogy ugy volna rendjén, ha már a felesége lenne Kerekesnek. De azután ujra eszébe jutott a mai nap, a velencei tükör otthon, a kis fiókos tükör a kulcsárné szobájában és most nem tudott hinni másnak. A nap nagyon a hátuk mögé került már a zalai hegyek fölött és a közeledő alkonyatban mélabus hangulat lepte meg a szivét. Arra gondolt, hogy megöregedett és megcsunyult ma, amikor azt hitte, hogy ő a legszebb.

Keveset beszéltek az egész uton. Valami furcsa érzés ült a szivükön és talán sohasem voltak távolabb egymástól, mint most, pedig összeért a karjuk és a térdük is egy-egy rökkenőnél. Este lett, mire lassu hajtásban a tó mellé értek. Apró bárányfelhők közt bujkált a hold és a telep már világos volt, mire a villasorba értek. A kaszinóból cigányzene hallatszott, valami lassu, buja keringő és Kerekes megkérdezte az asszonyt:

— Lemegy táncolni?

Gáthyné szeme különös tüzzel égett a sötéthen, amikor felelt:

— Még nem tudom...

A nyaraló előtt megállt a kocsi és Kerekes kezet akart csókolni.

— Jöjjön be, — mondta halkan Gáthyné.

— Nem akarok terhére lenni...

Az asszony forró lehellete a férfi arcába csapott.

— Jöjjön, — sugta — a kirándulásnak már vége van...

A férfi elértette és bódultan ment utána a sötét folyosón.

— De a tánc... a gavallérjai?...

— Eh, ostobaság!

Bent a puha budoárban szembefordult kisőrjével és végtelenül gyöngéden hétett annak kipirult arcába. És most szótlanul először keresztnevén szólitotta a férfit.

— Sándor, hát nem látja, hogy szeretem?

A következő pillanatban már Kerekes széles mellén pihent az asszony szőke feje és a szerelmes férfi a boldogság érthetetlen szavait hebegve nyomta ajkát a csókért epedő szájára.

Éppen a velencei tükör előtt álltak és mig a hosszu, lihegő csók izzott a csendben, Gáthyné félig lehunyt pillái alól diadalmas tekintettel nézte magát a ragyogó tükörben.

ÜZENETEK A MAJNÁK TÁJÉKÁRÓL

LEVELEK, AMIKET A MAGYAR BÁNYÁSZLAP OLVASÓI IRTAK

Tisztelt Szerkesztő ur. — Én a Bányászlappal igen meg vagyok elégedve és a pártfogása mellett vagyok

Molnár Sándor,
Throope, Pa.

Mélyen tisztelt Szerkesztőség, én mint Gombkötő Ferenc jó ideje kaptam egy levelet önöktől, hogy mint vagyok, és hogy vagyok a Bányászlappal megelégedve? Én mint régi bányász, ki 17 évet töltöttem a föld mélyén napi munkám foglalkozásával, melyért hála legyen a bölcs Teremtőnek, még ma is ép kéz-lábbal járok, kelek, melyért nem adhatok eléggé hálát az Egek urának, hogy megőrzött veszélyes napi munkámban. Én mig élek nem akarok az Önök lapjától elmaradni és örömmel irhatom meg, hogy igen meg vagyok elégedve becses lapjokkal. Maradok éltem végéig hű olvasója a Bányászlapnak.

Gombkötő Ferenc.
Tomps Creek, Va.

Igen tisztelt Himler ur. — A lappal igen meg vagyok elégedve.

Fábián István,
Akron, Ohio.

Tekintetes Szerkesztő ur. — Nagyon szeretem a lapot olvasni, mert én a Bányászlapot alig várom, hogy megkapjam. Mindjárt hozzá fogok az olvasáshoz, mert én a Bányászlapot nem adom semelyik lapért sem, mert ez az első lap nekem.

Bavick Pál,
Ramage, W. Va.

Tessék küldeni a lapot, nagyon szeretem olvasni, mert én a Bányászlapot alig várom, hogy meg kapjam, azonnal hozzá fogok olvasni, mert én a Bányászlapot nem adom semelyik lapért sem, mert ez az első lap nekem.

Borik Pál,
Ramage, W. Va.

. . . . Igen t isztelt Szerkesztő ur, tudatom, hogy a naptárt megkaptam én is, és Herceg Juliska is. Igen szépen köszönöm, mert igen kedvemre való és bele van véve a bányánk is. De még szebb lett volna, hogy a részvényesek is bent lettek volna, hogy lássák egymást. Kivánok a teremtő istentől előmenetelt minden részvényesnek, boldogságot és jó szerencsét ugy mint a szerkesztő urnak, mint vezérünknek és elnökünknek, kivánok jó szerencsét minden lépésébe kivánok üdvözlettel,

Tóth József, részvényes,
Hooversville, Pa.

Alulirott itt küldöm az 50 cent et a naptárért, legyen szives kiutalni részemre. Előre is fogadják köszönetemet ezen szép ujévi ajándékért, amely nagyszerű meglepetés, mulattató, és mint emléktárgyat meg fogom őrizni Ezen szép tárgy azt hiszem minden bányásztestvéremnek örök emlékül fog szolgálni, én minden Bányásznaptárt meg fogok tartani emléknek. Kivánok minden jót ugy a tisztelt szerkesztő uraknak, mint minden bányász bajtársamnak. Maradok a jövőben is igaz testvéri szeretettel,

Czipp Ferenc,
Stone, Ky.

Tisztelt Szerkesztő ur. Tessék szives lenni nékem a Bányásznaptárt elküldeni. Itt küldöm a 25 centet, bélyegben. Amint lejár az előfizetésem, mindjárt beküldöm, mert én ezt a lapot szeretem a legjobban.

Üveges Sándor.
Cassandra, Pa.

Nagyon tisztelt Szerkesztő ur. Szerettem volna egy pár regrutát verbuválni a táborunkba, de érvénytelen volt minden fáradozásom. Hanem én azt nem sajnálom, mert én a Magyar Bányászlap érdekében nem sajnálom a fáradtságot, mert teljesen elismerem, hogy megérdemli. Nagyon sajnálom, hogy itt egy pár magyar bányász sajnálta azt a két dollárt a lapért vagy is sokalta, mig egy boldogtalan 10—12 dollárt fizet egy korsó pálinkáért és addig komáznak, mig tart belőle, aztután pedig bele betegednek és a csákány addig pihen, amig neki jól esik. Pedig nagyon hibázik, ki igy cselekszik, mert egyáltalán rongálja az ember szervezetét és egészségét, s oda a becsület. Egy szóval az ital mindent tesz, csak jót nem. Az Isten áldását kivánom önökre és becses munkájukra. Tisztelettel

Béres András. Cadiz, Ohio.

Tisztelt Szerkesztő ur, tudatom, hogy a lappal igen meg vagyok elégedve, mert mint majner igen sok felé lehet belőle munkát keresni. Azért ajánlom minden bajtársamnak.

Magyar Sándor,
St. Clairsville, Ohio.

A REJTELMEK CSODA-VÁROSA

KALANDOZÁS NEW YORK TITKAI KÖRÜL

Jegyzetek egy amerikai magyar ujságiró noteszkönyvéből

A régi, nagyon régi Magyarországon a Bach korszakban, amikor a zsandár es finánc uraimat honosították meg a bécsi hóhérok a magyar földön, valamilyen cseh származásu kormánybiztost küldtek az egyik vármegye nyakára, ha emlékezetünk nem csal: Szatmár vagy Szabolcs vármegyébe. Ki volt a kormánybiztos, arra bizony már nem emlékszünk, de ha a név érdekli az olvasót, keresse meg a Tóth Béla 'Anekdotakincs' cimü munkájában, mert ott ennek az esetnek, mellyel mai new yorki röpködésünket bevezetjük, feltétlenül megtalálja a nyomát.

A kormánybiztos úr érezte azt a nagyon hideg és barátságtalan fogadtatást, melyben a vármegye részesitette, minden eszközt és alkalmat felhasznált arra, hogy beférközzék a vármegye közönségének a kegyeibe. Estélyeket, bálokat, ebédeket adott és meghivta azokat, a kiknek a "hivatalos jelentés" szerint jussuk volt ahoz, hogy a kormánybiztos asztalánál helyet foglaljanak. Igy jutott egy zekés, dolmányos és nagy csizmás magyar ember is ahoz a kiváló szerencséhez, hogy meghivót kapott a kormánybiztos estebédjére. Hogy ki volt az a magyar ember, arra ugyancsak nem emlékszünk már, de neve nem is bir fontossággal ebben az ügyben. Elég annyi, hogy ugy jutott a megtisztelteté-hez, hogy a legtöbb adót fizetők lajstromában az első helyen szere pelt. Aki pedig sok adót fizetett a régi időben, az egyszersmind nagy ur is volt. Az urnak pedig a kormánybiztos asztalánál a helye.

Magyar emberünk fejcsóválva vette tudomasul a meghivást, nem igen szeretett a nagy urakkal, de még kevésbbé a bécsi rendszer szolgáival parolázni. De hát mégis csak neki vágott a nagy utnak, mely a megyeházára a kormánybiztos lakására vezett, mert a Bach korszak meghivói amolyan parancsfélék voltak s ha annak nem tett eleget a magyar ember, menten ráfogták, hogy összeesküvő. A mi gazdag magyarunk azonban csak ugy paraszti magyar öltözetben köszöntött be a kormányzó előszobájába. Tovább nem mehetett, mert a lakájok kioktatták, hogy a meghivott vendégek kutyakötelessége frakkba öltözni. Frakk nélkül nincs uraság. Elment erre a magyar emberünk az egyik ócskáshoz, frakkot vett, azt szépen magára öltötte és nagy hajlongások közepette tette tiszteletét a kormánybiztosnál. Amikor étkezésre került a dolog és a párolgó levest is feltálalták, fogta magát magyar emberünk s frakkjának egyik szárnyát belemártotta a leveses tányérba. Nagy volt a megütközés és menten megkérdezték a "faragatlan" magyart, mi az oka szokatlan viselkedésének. Az igazi magyar embert jellemző nyugalommal vágott vissza:

— Ugy látszik, hogy ide a frakkomat hivták meg, nem engem. Hát akkor hadd egyék a frakk, égve még a fene.

Ezt a régi adomát azért elevenitettük fel, mert mai röpködésünknél is szerepe van a frakknak, annak bizonyságául, hogy az egész világ egy város és hogy az ember előkelőségét nem belső tartalma szerint itélik meg, hanem nagyon gyakran ruházata után. A mi new yorki esetünkben azonban még más tanulsága is lesz a frakk viseletének, amire röpülésünk végén majd rá is mutatunk.

És most lássuk a medvét!

Resnoták a szomszédok, vagy a jóakarók, ami olyásre egyre megy, hogy a West 77-ik utcának egyik házában vesszedelmes szerencsejáték folyik nap-nap mellett, estétől reggelig. Azt is értésére adták a rend éber őreinek, hogy a whiskey, cognac, pezsgő csak ugy folyik esténként abban a bizonyos házban. Hol tivornya, hol kártyázás cimén gyülnek össze a férfiak Elvégre ez mindennapi eset New Yorkban. Senki nem akad fenn ezen. Az ugyan nem mindennapi, hogy a rendőrség beavatkozik az ilyen esetekbe, mert többször szemet huny mint nem. Csak a rosszneylvüek mondják, hogy amikor a rendőrség nem látja azt, amit lát vagy amit látni kellene; ilyenkor Mr. Graftnek a keze avat kozik bele az ügybe. Mi egyszerűen azt hisszük, hogy nincs anyni embere a rendőrségnek, amennyire szükség volna ahoz, hogy minden büntanyán megjelenjenek és ezért csak a végső esetben szokott a rendőrség az ilyen ügyekbe beleavatkozni. A mi esetünkben ugy látszik nagyon is szükséges volt már a beavatkozás, mert egy szép este megjelentek a detektivek és alaposan neki-láttak a nagy tisztogatáshoz. Azaz, hogy csak nekiláttak volna, mert először egy kis akadályt kellett leküzdeniök. Ám számoljon be erről néhány rövid szóval a rendőri hiradás, melyről különben lapunk hirszolgálati hasábjain is megemlékeztünk már a közelmult napokban.

Este, sötét este volt már. Lehetett vagy 11 óra. A két detektiv annak rendje és módja szerint becsöngetett a "privát" lakásba. Egy pillanat mulva jelentkezett a libériás szolga, de csak félig nyitotta ki az ajtót. Csak éppen annyira, hogy szemügyre vegye a látogatókat és megállapitsa, hogy alkalmatlan jövevények? A szolga kidugta a fejét a nyiláson és látva, hogy nagyon is gyanus idegenek a jövevények, becsapta az ajtót, azt mondván, hogy a házba éjnek idején csak olyan urakat bocsátanak be, akik frakkot viselnek. Illendően elköszönt a két detektiv, akárcsak a mi Bach korszakbeli magyarunk. Szépen hazamentek, levetették detektiv gunyájukat, s frakkot, kemény inget, nyakkendőt, kivágott lakcipőt, selyem harisnyát, illatos selyem zsebkendőt vettek és imigyen költözködve ismét megjelentek. Erre a libériás inas, bár érezte, hogy nem "idevaló" emberek lépik át a szentély küszöbét, bebocsátotta őket.

Detektivék azonban nem közöltek mindjárt a büntanya "bósz"-ával, hogy mi járatban vannak. Annak rendje és módja szerint bemutatkoztak neki, mint ahogy azt az "előkelők" társaságában az illendőség megkivánja. Né hány udvarias szót váltva vele, szemügyre vették a helyiséget) mely tagadhatatlanul pazar fénynyel, pompával és hozzáértő izlésességgel volt berendezve. A helyiség "bósza" nyilván tudja, mitől döglik a légy és mire van szükségük az olyan férfiaknak, akik előkelő éjjeli menedékhelyekben szeretik átdözsölni az éjszakát. A helyszini szemle során utba ejtették a detektivek a játék termeket is és itt is megállapitották, hogy a berendezése semmi kivetni valót nem hagy hátra. Talán még annak is módját ejtették, hogy a kártyákat megtapogassák, a lovacskákat is megvizsgálják és rulettasztalkát is megszemléljék. Amikor tanulmányozó körutjokat befejezték, beálltak a játéktermek be néma szemlélőknek, már csak azért is, hogy megtudják, vajjon tényleg uri emberek játszanak-e a termekben, vagy csak közönséges fosztogatók. A külsejűkről itélve a kártyások és játékosok mind uri embernek látszottak. mert egytől egyik frakköltönyt viseltek. A detektiveket azonban nemcsak a frakköltöny izgatta, hanem a játékosok kézmozdulata is s a mikor e részben is mindent kitapasztaltak: felfedték kilétüket a "bósz" előtt.

A kelepcébe került vén róka, a helyiség tulajdonosa, menten észrevette, hogy itt nem használ a hazudozás és rendre eleget tett minden kivánságának, melyet a detektivek előterjesztettek. Kezdődött pedig az ugynevezett előzetes kikérdezés azzal, hogy a detektivek számon kérték mindazoknak a neveit, a kik a helyiségben megfordultak. Orvosok, ügyvédek, bankárok, politikai ügynökök, semmittevők és kétes alakok névsorát tárta fel a "bósz". Ezek nek a neveit a detektivek jegyzékbe vették, de természetesen nem közölték a nyilvánossággal, mert ez az érdekeltek és a rendőrség privát ügye, melyhez az érdekteleknek semmi közük nincs.

Már éppen végeztek a detektivek, amikor az egyiknek megakadt a szeme egy kis ajtón. Azt hitte, hogy valami rejtekajtó és élénken érdeklődött mi az. A bósz kinyitotta az ajtót és csodák csodája: egy befalazott szekrény volt tele válogatottnál válogatottabb s finomabbnál finomabb frakk öltönyökkel. A bósz a frakk öltönyök eredetére és rendeltetésére nézve is kielégitette a detektivek kiváncsiságát, elmondván, hogy helyiségében senki sem időzhet, aki nem visel frakk-öltönyt. Rendszerint nem is bocsátják be az olyan látogatót, aki nem vágta magát frakkba. Olykor azonban megesik, hogy a benfentes látogatók egyenesen üzletüzlöbl, vagy más elfoglaltsági helyükről hajtatnak a helyiségbe. Ezekkel szemben megtöri a szabályt a libériás inas, annál is inkább, mert engedékenységéért husás borravalóhoz is jut és bebocsátja őket. De mert a helyiségben frakk nélkül tartozkodni nem szabad, azonnal bevezetik a frakk nélküli látogatót az öltözőhelyiségbe, kiválasztják a rá pászoló frakköltönyt, felöltöztetik, kicsinosítják és ezután már szabad a vásár.

Hogy azután olykor-olykor, de az is meglehet, hogy nagyon gyakran olyanok is bejutnak a helyiségbe, akik a frakk dacára sem odavalók s a bósznak olyan mindegy, mint ahogyan a Bach korszakbeli kormánybiztosnak is mindegy volt, mert: a fő a frakk, már csak azért is, hogy a helyiséget a hatóság né valami fosztogató helynek vagy kártyaharlangnak tekintse, hanem klubnak, aminek a frakk a bizonyitéka.

B. N. L. Mercantile Company

MAYER B. Manager.

Williamson, W. Va.

MAGYAR TESTVÉREIM!

Ha butort, grammophont, vagy lemezeket akarnak venni, forduljanak bizalommal hozzám. Nálam saját anyanyelvükön értekezhetnek. Árui részletre is adok kényu feltételek mellett.

Magyar! pártold a magyart! 910

Ha jól akar étkezni s szórakozni, keresse fel Cambria City KAVÉHÁZ ÉS VENDÉGLŐMET ahol igazi magyaros vendégszeretettel állok tisztek vendégeim rendelkezésére.

REINITZ JENŐ tulajdonos

110 BROAD ST.,

JOHNSTOWN, PA.

(CAMBRIA CITY.)

Vidékiek szobát is kaphatnak. (908)

Egyleti kalauz.

Első Tug River-i Magyar Munkás Betegsegélyző Egylet. Alakult 1903 október 1-én.

Főtisztikar: — Főelnök: Grecskó István, fő-alelnök Dandik István, főpénztárnok Garay János, akiket minden osztálytól a pénz küldendő, főtitkár Vincze János, Box 55, Filbert, W. Va., akiket minden levél cimzendő, főjegyző Göncsy Bertalan, box 17, Filbert, W. Va. főellenőr Sléczia László, hármas bizottság: Lengyel Imre, Simon András és Kis Csitári János, póttag Sidlócsky József, főajtónőr Török Gedeon.

Első osztály: Filbert, W. Va. Elnök Agyagos János, alelnök Szegő Balázs, titkár Barta András, box 24, Filbert, W. Va. jegyző Göncsy Bertalan, box 156, pénztárnok Sléczia László, hármas bizottság Iván János, Kovács Lajos és Heler Kálmán, beteglátogató Chuport Albert, póttag Svám Károly, zászlótartó Kolozsi Miklós.

Második osztály: Gary, W. Va. Elnök Németh Ferenc, titkár Dandik István, pénztárnok Lengyel Imre, hármas bizottság: Szemán Ferenc, Klasent János, Lengyel Imre, ajtónőr Szemán Ferenc, zászlótartó Szurcsik János.

Harmadik osztály: Pageton, W. Va. Elnök Szathmáry Péter, titkár Valash Vendel, box 23, Pageton, W. Va., akinek a cimére a levelek küldendők, pénztárnok Szathmáry Márton, jegyző Németh Balázs, beteglátogató Kövér Lajos, ajtónőr Lancsak István.

Negyedik osztály: Rexen, W. Va. Elnök Veres József, alelnök Kotroczó György, pénztárnok Szász György, titkár Granlia János, box 100, Thorpe W. Va. kikes minden levél cimzendő, jegyző Hajner József, ellenőr Szücs István, hármas bizottság Kun Gábor, Kiscsitári János, Kotroczó János, beteglátogató Orosz István, ajtónőr Hukiali János, zászlótartó Kiscsitári József.

Hatodik osztály: Rawl, W. Va. Elnök: Varga Mihály, alelnök Kruzics István, titkár Egri József, box 21, Rawl, W. Va., pénztárnok Pánzos Károly, jegyző Bartyik Mátyás, pénztári ellenőr Dobay István, kettős bizottság Jantyik Pál és Lipták Mátyás, beteglátogató Irma József.

ELSŐ JOBS KÖRNYÉKE MAGYAR BÁNYÁSZ BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET. Székhelye Murray City, O. Alapitatott 1896 január 5-én. Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap.

Gyűlést tartja minden hónap 2-ik vasárnapján Murray City, O. Gulyda János termében.

Elnök Tamaska János, alelnök Bodó András, pénztárnok Tóth János, jegyző Tóth Károly, titkár Horváth György, box 242, akiket minden levél cimzendő, ellenőr Mikó József, hármas bizottság: Kardos András, Popóczy János és Mudi András, beteglátogatók Murray City ben: Szimre Imre, Hollstorbon Molnár János.

OHIO MAGYAR BÁNYÁSZ SZÖVETSÉG. Székhelye: Murray City, O. Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap.

Elnök Tamaska János, alelnök Tóth János, pénztárnok Borzavay János, titkár Babos Gyula, ellenőr Mikó József.

Uj tiókok alakithatók a környéken. Érdeklődök forduljanak a titkárhoz vagy Tamaska János elnökhöz, box 483, Murray City, O.

HOLISTER, O.

Első osztály.

Alakult 1917. december 16-án. Elnök Gyurkó János, titkár Székely János, cime box 77, Glouster, O.

Az Első Magyar Kinizsi Pál Magyar Bányász Betegsegélyző Egyesület Női Egylet, Twin Rocks, Pa.

Alakult 1903 márczius 24-én. Gyűlést tartja minden hónap negyedik vasárnapján a saját helyiségében, délután 3 órakor.

Elnök: Kriston János, alelnök: Krivulyka Márton, titkár: Soltész Lajos, box 259; jegyző: Bertanyik János, pénztárnok: Kovács József, hármastagu bizottság: Nagy Lajos, Kovács József és Nagy Gusztáv, magyar zászlótartó: Koreny Miklós, amerikai zászlótartó: Bacik István, beteglátogató: Nagy Antal, elővezető: Koreny Miklós, ajtónőr: Csipa János.

Yatesboro, Pa. osztály.

Elnök Csobádi József, alelnök Simon József, titkár és jegyző Bódis Géza, box 202, Yatesboro, Pa., akihez az egylettel érdeklő minden levelezés cimzendő, pénztárnok P. Kovács János, számvevő: B. Kovács István, zászlóvivő Bercsényi József, beteglátogató Köves János, ajtónőr Lónyai János.

4-ik osztály, Seanor, Pa.

Elnök: Anderko Lajos, pénztárnok zékely Sándor, pénztári ellenőr Oláh József, lev. titkár Sarkadi Gábor-K. box 226, Seanor, Pa. Beteglátogató Benkó Mihály, bizottsági tagok Berki József és Piák Mihály, számlástartó Nagy József, ajtónőr Takács András.

KISHIRDETÉSEK.

ELADÓ üzlet vagy birtokok soronként 15 cent. HÁZASSÁG és nyilttéri közlemény soronként 25 cent.

KERESÜNK olyan amerikai magyarokat, akik még nem olvasták Fülöp Ilona szenzációs könyvét a magyarországi forradalomról. A könyv cime: A Vihar gyermeke és mindenki megkaphatja, aki egy dollár 50 cent beküld a Magyar Bányászlap cimére: 206 E. 9th St., New York, N. Y.

Kérem testvéreimet, tudassanak, hol kaphatnék munkát bányában, én egy ügyes bányakovács vagyok, értem a lóvasalást, láncosmaslina javitást, boiler javitást, switchkészitést, mélyi jártas vagyok a szakmában. Állandó alkalmazást szeretnék bányánál. Testvéreim szivességét meghálálom.

Louis Ragályi.
Box 73, Cloe, Pa. (7)

Házasság. Én egy 46 éves ember, szeretnék megismerkedni egy 42-45 év körüli nővel házasság céljából. Egy pár száz dollárral rendelkezem, a munkám meglehetős. Ajánlatot erre a cime kérek: M. E. R. Box 478. Nanty Glo, Pa. (906)

Eladó házak. Hazautazás miatt két ház nagyon olcsón eladó. Az egyik 3 roomos, egy éves jó karban levő ház. A másik két roomos, szintén uj ház. A lottok nagysága 50x140. Mindent megtermenek. Szükséges melléképületek. Kitünő uj telep, jó bányákkal körülvéve, hol a munka elég jól megy. Bővebbet a tulajdonosnál, Steve Szobonya, Box 56, Blanford, Ind. 911

Keresem Steve György komámat, ki Gömör megye Barkal illetőségű, Johnston City, Ill. jakon Fiam, Juhász Andor! Mi dolod, elment hozzája és azóta nem tudok róla. Ki tud felelőik, kérem értesitse özv. Juhásznét, Box 55, Filbert, W. Va.

Keresem sógorunk Nagy Sándor és Ragány János, Szabolcs megye, Bélek illetőségűek. Egy évvel ezelőtt Trenton, N. J-ban laktak. Kérem legyenek szivesek engem, mint sógorokat tudatni egy pár sorral holléttükről. Frank Kohári, Orinoco, Ky. Box No. 2. 910.

Ügyes magyar leány vagy asszony keresetik könnyü házi munkára. Jó otthon megfelelő nőnek. Irjon vagy jöjjön személyesen. Olasz A. Ferenc, Box 413, Welch, W. Va. A postával szemben

Házasság. Én egy 33 éves, csinos, komoly gondolkozásu bányászlegény vagyok, házasság céljából szeretnék meglismerkedni egy tisztességes nővel, aki hajlandó volna velem farmára kijönni. Nekem van 2000 dollár megtakarított pénzem. Hozományra nem vágyok, csakis jó, csinos fiatal nőre. Olyanok irjanak, akik a csinos otthon után vágynak. Csakis fényképpel ellátott komoly levelekre válaszolok. Cim: Csinos otthon, Box 34, Monaville, W. Va. 39

Szabó István édesapámat keresem, aki még rövid idővel ezelőtt Sagamore, Pa. telepen tartózkodott. A hozzá küldött levelek visszaérkernek azzal a jelzéssel, hogy elköltözött onnan. Igen kérem a róla tudókat, hogy öt magát, hogy holléttéről értesitsenek. Mrs. Mike Varga, Hinler, W. Va. (906)

Eladó ház. Nt. Vernon, Ill.-ban 4 rumos ház és 4 aker föld, 25 fajalma, mindenféle melléképületekkel, más vállalat miatt eladó, potom $1600 dollárért. Vételhez szükséges 1000 dollár készpénz. Bővebb felvilágositásért forduljon a tulajdonoshoz: Mr. Kochol János, Box B. 105, Nord City, Mulkeytown, Ill.

HOL KAPHATÓ MUNKA? WHERE TO FIND GOOD STEADY WORK?

A bányászok életére nagy fontossággal bir, hogy olyan helyre menjenek dolgozni, hol a BÉREK JÓK, A MAGYAR BÁNYÁSZT SZÍVESEN LÁTJÁK, a piczon egészséges lakás, olyanok vannak és a sebes napi munka fáradalmait megfelelő szórakozás helyeken pihenhetik ki.

Hogy ya bányászok helyeket kaphassanak, azért a célból alább kiszámitj fogjuk azoknak a bányatársaságoknak nevét, ahol bányászokra szükség van, a magyarokat különösen szivesen látják, a bérek jók, a munka állandó és a lakás és egészségügyi viszonyok is megfelelők.

Ha tehát valamelyik bányász kitűzött célja van, ugy olvassa el figyelmesen az egyes helyeket ismertető alább leirásokat és válassza magának bovt menjen dolgozni.

Ha megérkezik, vagy levelet ir be, hivatkozzék a Magyar Bányászlapra, mert ebben az esetben kivételesen KEDVEZMÉNYBEN és FIZETÉSBEN lesz része.

Bánymszerestvérek, csak oda menjünk dolgozni, ahol szivesen látnak bennünket.

Week by week we are receiving hundreds of letters from distantsrtes, misled miners inquiring for places where they can find steady work. A few years ago 6 days a week was the rule, but now it is the exception. Many miners are unable to answer all those letters seperately and to give the necessary information to miners, we are going to publish the "BLUE LIST" of the best mining companies.

The "LABOR DIRECTORY" will contain the names and particulars of such operators only who give hearty welcome to Hungarian and Slavic Miners, treat them fairly, and whose places and working conditions are satisfactory.

The mining companies registered in the "Blue List" are recommended by the Miners' Journal in good faith to 150.000 industrious miners and we will refuse to list names of operators who are not particular about working conditions.

Don't forget that Hungarian Miners are steady and efficient.

An insertion of your name in the "Blue List" means our advice to look for good, steady work at your place.

LABOR DIRECTORY:

A. RONA, Adv. Mgr.

GRANTTOWN, W. VA. A New England Fuel & Transportation Company telepe. Fairmonttól 7 mérföldnyire a street karón, mely a telepen áll meg. Union bánya és union fizetés. A szén magassága 8 láb, minden nap dolgoznak. A bányászok kereszte két hetenkint 90-100 dollár között váltakozik. A piczon van templom és iskola, mozi szinház, kugliló. A házakban villanyvilágitás és gáz. Bővebb felvilágositásért irjanak fentebbi cimre. (91)

ALMAVILLE, W. Va. A Lambie Coal Co. telepen, Logan mellett. West Virginiában. A bányák a Buffalo Creek branchon vannak és odaigyekvő magyarok Huntington és Logan városokon keresztül menjenek a telepre. A bányában hat-hat és fél láb magas, tiszta szén van s a munka nem nehéz. A bányászok jó bánásmódban részesülnek és a kereseztük havonta száz és százötven dollár közt váltakozik. Különösen szeretjük a magyar bányászt, s ne felejtsék el, hogy ebben a bányában minden nap megy a munka évről-évre. Magyarok jelentkezzenek munkára minél előbb. J. N. Schweitzer, General Superintendentnél. 932

MAN, W. VA. Mallory Coal Co. telepe, Logan, W. Va. közelében. A szén magassága négy és fél öt láb között váltakozik, a bányák teljesen ujak, a bázak szintén, eléréngu ivóvíz. A munka jó és szorgalmas emberek szépen kereshetnek. A bánya General Managerje Mr. R. H. Heyser, akit a magyar bányászok már rég óta ismernek és szeretnek. Jöjjön személyesen telepünkre vagy irjon felvilágositásért erre a cimre: Mr. R. H. Heyser, Gen. Mgr., Mallory Coal Company, Man, W. Va. 918

OTTAWA, W. VA. A MONTE COAL CO. bányái. Coal River Branch, a C. & O. vasutvonalon. A szén 5 és fél láb magas, kiadóbb tető, gáz nincsen. A társaságnak ujonnan épült bányája van, mindenféle ugyon jól megy a munka s a bányászok szeretik a helyet és állandóan sok magyar munkás van és dolgozik a telepen. A társaság elnöke Paul Hárdy, akit a magyarok már régen ismernek és szeretnek. Ez a bánya a magyar bányászok kedvelt helye. Jöjjön ön is közénk dolgozni vagy irjon felvilágositásért a magyarul fogunk válaszolni. 930

CRANE, MICCO and OMAR, W. Va. A Monongahela Creek Coal Co. telepei, Logan W. Va. közelében. Jövedelmező bánya. Ott dagy számban dolgoznak szekeres és magyarok. A szén 5-6 láb vastag. A munka 5-6 napra van. Az állandó jó munkát akar olyan telepen, ahol jók a megélhetési viszonyok, ugy jöjjön és nézze meg a bányáinkat vagy irjon felvilágositásért, és magyarul fogunk válaszolni. Cim: Main Island, Creek Coal Co., Omar, W. Va. 918

AMHERSTDALE, W. VA. Proctor Coal Co. telepe, Logan, W. Va. közelében. A szén 5 és fél láb magas, tiszta szén, jó tető. Ha jó bányában jól akarnak keresni, akkor jöjjenek a telepünkre. Vannak embereink, akik naponta 7-8 dollárt keresnek. Ha ide akarnak jönni Logan, W. Va.-ból, jöjjenek a C. & O. vasuton a telepig és jelentkezzenek munkára Mr. Geo. Vance szuperintendentnél. Levelekre magyarul válaszolunk. Proctor Coal Co., Amherstdale, W. Va. 918

AMHERSTDALE, Logan County, West Virginia. A telep az Amherst Coal Company tulajdona és a bánya a Chesapeake & Ohio vasutnak Buffalo Creek vonalán fekszik. Oda igyekvő magyarok Huntington és Logan városokon keresztül jutnak a telepre. A bányában öt láb magas, tiszta szén van s jobb, mint a vidék bármely bányájában. A bányák minden nap dolgoznak, mert káré van mindig a a kereset eléri a 125 dollárt havonta. Jó lakások, kertek és mindenn, ami egy rendes telepen szükséges. A magyarokat szeretjük, és jól bánunk velök. Jelentkezzék J. N. Schweitzer, General Superintendentnél. 928

ETHEL, W. VA. Az Illinois Coal Company and Coal Mining Co. telepen. Telepünkön már vannak magyar bányászok, akik jól keresnek és meg vannak elégedve. Jó bánás és jó fizetés. Magyarok, akik szeretik a jó munkát és a magyar bánásmódot, azok a bányászok, akik burdosznak tartanak, nem fizetnek házbért. Legjobb közlekedés Huntington, W. Va.-ón keresztül. Bányáinkban többet keresnek, mint akármely más bányában. Jöjjön és személyesen győződjék meg állitásaink valóságáról vagy irjon felvilágositásért. Levelekre magyar bányászoknak, aki szivesen fog válaszolni minden kérdezősködésre. 928

BAYMAN, W. VA. A Virginia Buffalo Coal Co. bányája. A tető jó, gáz nincs, a szén 6-7 láb magas. A bányászok átlagos keresete 5-6 dollár naponta. A munka állandóan jól megy. Jó házak vannak, amelyek csak nemrégen épültek és minden bánban eléréngu ivóvíz. A magyarokat nagyon szesetik s bár még kevés van, szivesen felvennének ujabbakat. Állandó biztos munkát és jó bánásmódot igérnek magyar bányászoknak. 934

WARD, W. VA. A Kellys Creek Colliery Company telepe. Union bánya. Településünk már évek óta lakatlan nagy számmal magyarok. Most is több mint azáhusz magyar van nálunk. Családoknak kitűnő lakóházak kertekkel. Burdoszoknak elsőrangu hurd. A kereset mintés a legjobb. Két magyar bányászunk junius hban díjakat nyert, mert ők ladoltak ebben a hónapban legtöbb szenet. Jónas György 464 tonnát és Cs. Kiss Sándor meg 404 tonnát ladolt. Tonnánként 50¾ centtől 56 centig fizetünk. Ebből is látható, hogy a szenünk jó, a munka könnyű, a kereset kitűnő. Ha településünkre akar jönni, akkor vegye Charleston, W. Va.-ból a K. & M. vasutat Cedar Grove-ig, innét a kompánia trénjén jöjjön a telepre. Dolgozon olyan telepen, ahol jól bánnak a magyar bányászokkal és szeretik őket. Felvilágositásért irjon ezre: Mr. J. Mayer, Manager, Kellys Creek Colliery Co., Ward, W. Va.

Ugyanoda a másik birodalomban is. Érdekelni fogja. 936.

RED JACKET, W. VA. A Red Jacket Consolidated Coal and Coke Company telepe. Ez a bánya évek óta a magyar bányászok kedvelt helye. A szén magassága 5 és 5½ láb között váltakozik, vis nincs, jó tető. Kitünő házak és eléréngu ivóvíz a telepen. Nagy kompánia, szórjanikban mindent kaphat a legolcsóbb áron. Legnagyobb gondot fordituak munkásaink biztonságára. A szenet villanyfuróval furják és villanyzápek vágják a kompánia munkások. A kérékat nem szabad fel és be és minden bányász annyi kárét kap, amennyit meg képes ladolni. Ne gondolkozzon sokáig, hanem jöjjön a mi telepünkre dolgozni. A bánya: Matewan, W. Va. közelében fekszik. Felvilágositásért irjon ezre a cimre: Mr. W. H. Cummings, General Sup't, Red Jacket, W. Va. 923

Munka, tisztesség, tanulás és beszetartás; ez legyen a jelszavunk, mert ez segít minket előre a boldogulás felé.

SZERKESZTŐ: HIMLER MARTON
75 E. 10th Street, New York, N. Y. Telephone: Stuyvesant 962

MEGJELENIK MINDEN HETEN CSÜTÖRTÖK NAPJAN

MAGYAR BÁNYASZLAP

Az egyesült magyar bányászok az Egyesült Államokban
206 East 9th Street

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokba, melybe bányászok írnak a bányászokról a bányászoknak

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
75 E. 10th Street, New York, N. Y. Telephone: Stuyvesant 962.

Előfizetési ár az Egyesült Államokban egy évre $2, külföldre $2.50.

Jusson is, maradjon is

A MUNKÁS HELYZETE AZ ÁTALAKULÁS KORSZAKABAN.

A nagy átalakulás érdekli mostanában a világ népeit. Mindenki tudni szeretné, hogy a háborus állapotból a békés korszakba való beilleszkedés a munka világában milyen változásokat fog előidézni.

A nagy átalakulás, a változás első sorban a munkás embert érdekli. Ez természetes is. A gazdagok, akik a hét kövér esztendőben sokat, söt gyakran igen sokat takarítottak meg, nem érzik meg annyira a változást, még ha történetesen nélkülözéssel jár. A gazdagnak van mit apritani a tejbe. Ha a gazdag egy ideig nem is köt nagy üzleteket és nem is szaporithatja százezreit és millióit, nem halhat éhen. Csak a bankba kell mennie. De másként alakul a dolog a munkásembernél, a ki verejtéken szerzett dollárjaival fedezi az ételt, italt, lakás és fuha árát. Az megérzi a nagy átalakulást, ha az kisebb jövedelemmel vagy esetleg munkátlansággal jár. Az sem változtat a helyzeten, ha a munkásnak megtakarított pénze van. Annyi pénzt nem takarithat meg a munkás, hogy csak ugy egykönnyen viselhetné el a hét sovány esztendőt, vagy a munkanélküliséget. Mert ha a nélkülözéssel és megpróbáltatásokkal járó átalakulás hosszu ideig tart, akkor bizony feléli a munkás ember minden megtakaritott dollárját és elülről kezdheti a kuporgatást.

Száz szónak is egy a vége: a munkás embernek érdeke az, hogy az átmeneti idő olyan legyen, hogy jusson is, maradjon is.

Amikor tehát arra a kérdésre kell választ adni, hogy hát voltaképen milyen is legyen a háboruból a békébe vezető átmeneti állapot, akkor a munkás ember első sorban arra a kérdésre vár feleletet, vajjon lesz-e bőséges munka? Megmaradnak-e a mostani munkabérek? Nagy lesz-e a drágaság, vagy pedig leszállnak-e az árak.

Mindezekkel a kérdésekkel a "Coal Age" cimü lap egyik legutóbbi száma is részletesen foglalkozik és ennek a cikknek nyomán nem árt, ha ezekről a kérdésekről részletesen tájékoztatjuk mi a bányász testvéreinket.

Azzal kezdi a Coal Age cikke, hogy bármennyi nagy igazságot is rejtegessenek a most mult háboru nagyszabásu és nagyjelentőségü eredményei, azért mégis igen sok igazságtalanságot is vontak maguk után. Ezek között a nagy igazságtalanságok között nem hagyható emlités nélkül az, hogy mig bizonyos munkaüzemben óriási módon szöktek fel a munkabérek és bizonyos ipari cikkekben óriási módon emelkedtek az árak, addig sok munkánál fájdalmasan voltak kénytelenek elnézni a munkások, hogy a munkabérek változatlanul alacsonyak maradtak. Ez önmagában véve is elszomoritó a munkásemberre nézve, de kétszeresen sulyosbitja a helyzetet, mikor viszont az élelem, ruházat és egyéb szükségleti cikkek árai is majdnem elviselhetetlenül magasak.

Amikor azután a Coal Age cikke most már arra a kérdésre akar feleletet adni, hogy az átmeneti időben hogyan kell jóvá tenni azoknak a munkásoknak sérelmeit, akik az alacsony bérrendszer miatt felette sokat szenvedtek és szenvednek most is, csak természetes, hogy csak egy választ adhat. Azt, hogy ezeket a munkásokat először is kárpótolni kell valamiként. Ez a kárpótlás pedig nem lehet más, mint az, hogy késedelem nélkül kell a munkabéreket felemelni, különösen ott, ahol a munkabérek az általános bérekkel szemben tulságosan alacsonyak és azért is, mert az élethez szükséges kiadások még mindig tulnagyok ahhoz, hogy a kis bért huzó munkás beérhesse a kis bérrel.

A háboru tartama alatt mindenkinek kötelessége volt, hogy ott tegyen Amerikának szolgálatot, ahol csak szolgálatra ennek az országnak szüksége volt. Ezt a szolgálatot első sorban az amerikai munkásnép teljesitette minden külső erőszak nélkül — szivből és önként. Ahol a háborus állapot olyan helyzetet teremtett, hogy bizonyos iparágakban kisebb munkabérrel volt kénytelen a munkás beérni, mert különben a munkaadó sem folytathatta volna az üzemet, ott ebbe a helyzetbe is beletörödött a munkás. Hiszen tudta azt, hogy a jobb kor következik, amikor áldozataiért kárpótlásra talál. De most már véget ért a háboru, győzelmesen ért véget és nem vehetni rosszul attól a munkástól, aki az ország jólétéért megvonult, hogy most már az ő érdekeit is figyelembe vegyék. Mert a jól fizetett háborus ipari munkásoknak tényleg jutott is, meg maradt is, de a rosszul fizetett iparokban nemcsak nem maradt, de alig jutott valami a munkásnak.

Ennek az igazságtalanságnak a jóvoltáért emel szót a Coal Age és ha gondolkodunk azok felett, amikről ir, bizony igazat kell adni neki.

Azt mondja a Coal Age cikke, hogy bizony a munkás uniók résen lesznek és nem fogják megengedni, hogy a magas munkabéreket ismét leszoritsák. Ha tehát azokban a munkakörökben, ahol a nagy munkabéreket fizették, a bérleszállitás nem fog bekövetkezni, ismét csak az igazsággal ellenkezik az, hogy azoknál a munkáknál, melyeknél alacsony béreket fizettek, továbbra is alacsonyak maradjanak a munkabérek.

AZ AMERIKAI MAGYARSÁG VEZÉREIRŐL

AZ AMERIKAI MAGYARSÁG IS TILTAKOZIK MÁR A JELENLEGI VEZÉREK ELLEN.

"Hozzászólás — a mi minden amerikai magyarnak nem csak joga, de sürgős kötelessége is, mert a siker elvégre is százezrek akaratától függ."

Tisztelt Szerkesztő Testvérek.

—Ugy látom, hogy az amerikai magyarságnak közéleti szekere nem bir a rothadás posványaiból kievezni. Mintha a sáros iszap, melyben a kerekek belesüppedtek, megmozdithatatlan sziklakövé változtak volna, melyből senki ember fia, semmi emberi erő nem birja kimozditani. Mert a mi közéleti életünk szekere oly kritikus állapotban van, mint egy elakadt, megterhelt fuvaros szekér, melyben a lovak tartóláncczal nincsenek a rud végéhez erősitve és ennélfogva a kocsis erőlködésére a megvadult lovak — egyik balra, másik jobbra huzza. Töri, szaggatja a hámfát és az istrángot és így a jó szándéku kocsis erőlködése nem sikerülhet és nem is sikerül addig, mig a lovak a tartó láncczal a rud végéhez nincsenek megfelelő módon erősitve.

Én az ujságokat kivánnám, hogy az eszme óriási hordereje folytán és a szükséghez képest egy felé huzzanak, mert ez igy tarthatatlan állapot. Ha a harminc amerikai magyar ujság 30 felé vezeti, akkor csak itéletnapon leszünk egy táborban. Vagy talán még akkor sem, mert ott is lesz bal és jobb felüli tábor. Például: a mit a Szabadság felépitet bennem pénteken, azt a Bányászlap lerombolta bennem már szombaton. Hát jól van ez igy?

A Bányászlap pedig, ugy látom, hogy akkor számit Ament mondani, ha Kövér S. és Dezső J. távoztak meg nem érdemelt helyükről. Haladhatunk-e igy előre? Nem. Igy hátrafelé haladunk, mert igy a bizalmatlanság konkolyát ültetik-szórják vérző szivcinkbe.

A lapoknak becsületes, igaz nyomon kell vezetni az utána menő olvasókat és akkor a kijelölt helyen mindnyájan fogunk találkozni. Mert amint egy ut vezet a kárhozatba, csak egy ut vezethet a menyországba is.

Ha a lapok együttműködésének megoldását nem lehet megtalálni, akkor minden lapnak meg kellene szavaztatni az olvasóit, hogy a mai Országos Nagybizottság mellett vagy ellen zavazzon, igennel vagy nemmel. És a bizottság aszerint menne vagy maradna, amint a szavazók többsége dönt. És ez a szavazás megérne annyit, mint a Szépségversenyben való szavazás. Az igy hozott döntést minden lap igazságosnak lenne köteles elismerni. Akkor megszünne a lapok torzsalkodása. Ami meg is fog szünni, ha minden lap hoz anynyi áldozatot, hogy az ügy sikerre jutását kirohanásokkal nem veszélyezteti. És mellé minden lap kijelenti, hogy teljesen önzetlenül fogja szolgálni a szent ügyet. Megelégednek a megnyugtató tiszta lelkiismeret honoráriumával.

És az amerikai magyarság büszke lesz az ilyen tiszta erőkles szikláján álló magyar lapjaira. De ha néhány lap nem tudja egymást megérteni, hogy lehessen azt kivánni, hogy a milliónyi magyar megértse egymást.

Hiszen ha akadna egy magyar Mózes vagy egy nagy Kossuth, akkor elveszekedhetnének a lapok együtt, de hát Mózes hiján a lapokat kell elismerünk a pusztából kivezető tűzoszlopnak. És menni utánuk az önzés emésztő tüzébe, avagy az önzetlenség boldog kikötőjébe. (A szerint miként vezetnek bennünket.)

Vagy ne hallgassunk egy lapra sem? Ugy sem volna jó. Mert akkor a tétlenség keserü tengerébe veszne el szivünknek minden nemes kipattanó szikrája. Megszakitaná zaklatott szivünket a vádló lelkiismeret. Tenni kell valamit. Hamar és nagyot. Mert az alkalom nekünk megadatott, meg, miként a bibliai Józsefnek, hogy halálos ellenségeinek a hálósan éhező testvéreinek gabonát adjon, és hogy még a pénzt is visszategye a zsákjaikba. Most mink is mindannyian Józsefek lehetünk, csak a józsefi jóakarat kell hozzá. Nekünk Józseffel szemben meg van az az előnyünk, hogy az otthon éhező testvéreink nem halálos ellenségeink. Az itt uralkodó Putifár meg fogja engedni, mert áldott szive van.

De borzasztó nagy hiba bennünk az, hogy még mindig vannak köztünk olyanok, akik nem hiszik el a lesujtó hirt s természetes az ilyenek nem is igyekeznek segiteni. Azután vannak olyanok is, akik örökre bizalmatlanok minden magyar mozgalom iránt, ami anyagi áldozatot követel. Vannak olyanok, akik magánuton akarják hozzátartozójukat segiteni, mint a háboru előtt. Elfeledjtik, hogy a tömegvásárlásnál ezreket takaritanának meg, mert a nagybani vásárlásnál sok százalékkal olcsóbban lehet a kivánt holmit beszerezni és a szállitás is sokkal kevesebbe kerülne. Tehát mindezeket tekintetbe véve okvetlenül erkölcsi kötelessége minden magyarnak a mozgalmat támogatni. De én nem tartom jónak a kimért, mindenkire kotelező 4 dollár évi tagsági dijat, mert az kevés még a legszegényebb magyartól is, a jobbmódu aktól pedig nevetségesen cseszkély. A mi az ilyen aprólékos adóból folyik be, abból ugyan kevés száz dolláros amerikai öltönyt fognak felölteni a meztelen reszkető magyarok. A szivre és a zsebre kell appellálni, a mint a szív diktálja, s a zseb engedi. S igy bizonyára több össze fog verődni, mert aki még most sem nyitja ki fülét a hallásra, szivét az érzésre, zsebeit az adakozásra, az, ha ember is, de nem magyar ember. Rajta hát! Legyen minden amerikai magyar egy egyiptusi Szent József.

Maradok magyar bányász testvéri szeretettel

Novák Lajos, bányász,
Elisabeth, Pa.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Olvastam a Bányászlapból a "9 50 centes cikket. Az igaz, hogy nagyon helyesen ir és elsősorban is a napi cseklly 9 dollár 50 centbe állapitják meg. Ez olyan, hogy nem előre, de schová se vezet, mert ha egy jó és nemes cél érdekében teszünk valamit, ne legyen első. 9 dollár 50 cent napidij. Mert jól irja a cikkiró, hogy a mi begyül, elmegy napszámokra és én is azt gondolom, hogy jól lesz ezt a pontot a jegyzőkönyvőbl kidobni, hogy napvilágot se lásson. Nem kivánja azt senki se, hogy a közügy érdekében a saját zsebéből költsön, de ilyen napszám, már ez sok. Ezen bizony megütközik mindenki. De hadján volna ez is, csak valami látszata volna. Olyan időket élünk, hogy minden percet fel kellene használni az elhagyott sorsüldözött hazánk iránt. Ezzel nem sértenénk meg a nemes nagy Washingtont, ha kérő szavunkat, esdeklő arcunkat hozzá emelnénk, hogy segitsen. Ha bünösök vagyunk, ugy bocsass meg, ha nem, hát büntess, de igazságosan. Mert nincs olyan egyén, aki életébe, ha akarata ellen is, ballépést ne követne el. És ez igy van minden nemzetnél is. Továbbá, ha az egyén olyan, de az előélete tiszta, becsületes, ezt tekintetbe veszik és ezt mi mondhatjuk.

Látván, ez előtt olyan volt mint egy erős tölgyfa, megvédte a hátá mögött lévőket az erős viharok ellen, mely elsepréssel fenyegette. Ez volt a mi szegény, de árván hagyott hazánk az óriási ozmán hadakkal szemben. Inkább saját teste vérével védte, hogy szabad utat ne engedjen, más nemzeteket letiporni. Ha most volna egy hatalmas szervezetünk, jó vezéreink, kik megmagyaráznák egyes befolyásosabb egyéneknek, nem hiszem, hogy ne volna foganatja, vagy legaláb is segitségünkre volna. De nálunk a régi rendszer uralkodik, a viszálykodás. Ebben az időben félre kellene dobni, mert bizony nem olyan világot él szegény nemzetünk, hanem ami módunkban áll mindent elkövetni és segitségére lenni, mert hiszen ez a nemes köztársaság soha sem nevezett ellenségeinek, sem pedig idegenek. Igaz, hogy mi az ő jóságával vissza nem éltünk, sem az ő vendégfogadó szeretetével. Azt parancsolta őseink becsülete, hogy arra szégyent ne hozzunk és ezzel megmutattuk fajunk életképességét. Csak karját, vagy lábát le ne vágják, ne hogy enyészetre legyen kárhoztatva.

Továbbá az ember olyan hazai hireket olvas, hogy a szive zokog, keble sajog és mi a legkisebbet sem tehetünk, hogy segitségére lehessünk.

Most az a kérdés, hogy szülőhazánk, hol életet nyertünk és boldog gyermek almainkat éltük és a dalos madár énekében gyönyörködtünk, még mikor a gond terhe nem nyomta vállainkat és most azt a végenyészet fenyegeti és mi mindennek tétlen szemlélője legyünk? Fel tehát, most vagy soha. Itt az idő, hogy cselekedjünk. Én hiszem, hogy ha a Bányászlap egyszer kibocsájtja hivó szózatát az összes bányásztestvér mellette lesz és én szivemből kivánom, hogy mind ez minél hamarább meg is valósuljon, hogy haladjunk a jó uton és kérem kedves Himler testvér, hogy egy kicsit nézzen az ügykörre.

Régi olvasója vagyok a lapnak és mint volt szerencsém személyesen is, csak nagyon tudom becsülni, hogy minden igaz magyar ügyet szolgál, ugy cselekedje meg most ugy Ön, mint mindnyájan, hogy sorsüldözött testvéreinket segithessük, hogy ne pusztuljon el vércink egy része. Szivemből kivánom, hogy ha volt közöttünk ellentét valaha, ugy muljon el a viszály. Hozzon öszszebennünket azoknak könnyei, kiknek érdekében cselekszünk, legyen tanulság szemünk előtt, hogy emlékük szivünkbe van vésve és, hogy csak a legnagyobb tisztelettel gondolunk reájuk. Áldott lesz az a nap melyen meg fogunk mozdulni, hogy a keserűk könnyeit enyhitsük, nekünk meg szivünk örülni fog, hogy valamit tettünk.

Kovács Gyula,
Whiting, Ind.

Magyarország tragédiája

HOVÁ SODORTA MAGYARORSZÁGOT A FORRADALMI LÁZ.

Ostobaság lenne tagadni: a magyarországi hirekből mást, mint fekete kétségbeejtő ujságot nem igen lehet kiolvasni. Nem az teszi magyar szempontból drámaivá a helyzetet, hogy a szövetséges seregek napról-napról nagyobb területet szállnak meg Magyarországból, a megszállások elvégre ideiglenes jellegüek, végeredményben a békekonferencia fog dönteni afelett, hogy mi tartozzék Magyarországhoz és mi nem. Az a megdöbbentő, az a szomoru a dologban, hogy két táborra oszlott Magyarország népe s halálos ellenségként állnak szemben egymással ugyanakkor, amikor sokkal inkább együtt megértő testvéreknek kellene lenniök, mint valaha. A forradalmi napok lázától tulontul megkotyagosodtak a magyarok. Ahelyett, hogy egy akarattal az uj Magyarország felépítésére vetnék magukat, az egymás arcáról rángatják a bőrt. A szocialisták a lehető legélesebben szembe helyezkedtek a nagy többségben levő polgári társadalommal a mert természetesen a polgárság sem hagyja magát, el lehetünk készülve, hogy négy esztendei háboru gyötrelmei után most majd, egy talán még borzalmasabb harcok pokla szakad rá Magyarország népére.

Károlyiék tulságos mohón estek neki a szélsőséges ujitásoknak és nagy kérdés, hogy ezen a mohóságon nem fog-e épen a forradalom sikere megrekedni. A szocialisták befolyása tulteng a kormányban s mert a magyar polgári társadalomnak még mindig meg vannak a maga szentségei, melyekhez nem enged tisztátalan kezekkel nyulni rövid idő kérdése csak, hogy a harc az orkánok erejével törjön ki.

A szövetséges hatalmak a lehető legnagyobb bizalmatlansággal viseltetnek Magyarországgal szemben, semmi másért, de csak a kormány tulzóan radikális szélsőségesen szocialista politikája miatt. Attól félnek, hogy a szocialista befolyás érvényesülése a bolsevizmus karjai közé fogja kergetni Magyarországot és mert semmi körülmények között sem akarnak a bolsevizmus tovaterjedésének utat és módot nyujtani, érthető, ha közömbösen viselkednek Magyarországgal szemben a még abban a segitségben sem akarják részesiteni, amibe Ausztriát részesitik.

Néhány kicsiséget emlitünk csak itt, de ezekben a kicsiségekben benne van az uj Magyarország minden tragikuma.

Magyarország tisztában van azzal, hogy a szövetséges hatalmak jóakarata nélkül nem állhat talpra s el kell pusztulnia, ha a szövetséges tőke akár kölcsönökkel, akár ipari és kereskedelmi vállalatok létesitésével nem siet a segitségére. Ugyanekkor azonban nyolcvan százalékos jövedelmi adóról beszélnek Magyarországon. Elképzelhető-e, hogy a külföldi tőke bemenjen Magyarországba, ha már eleve számolnia kell azzal, hogy a jövedelem nyolcvan százalékát esetleg elveszik adóba.

Heteken át tartó harcot vivtak egymással a különböző politikai pártok a földreform kérdésében. Heteken át törték a fejüket azon, hogy mint lehetne megoldani a nagybirtokoknak kisbirtokokra való hasagatását. S mialatt tanakodtak, a csehek, románok, szerbek egyre nagyobb és nagyobb területeket szálltak meg. Most már nem az a kérdés, hogy hogyan olják meg a nagybirtokok parcellázását, de az, hogy egyáltalában Magyarországé lesz-e az a föld, amit parcellázni akartak.

A megszálló idegen seregek napról-napra mélyebben és mélyebben hatoltak előre Magyarország földjén s ugyanakkor a politikai pártok azon veszekedtek, hogy kiből álljon a kormány: tisztán polgáremberekből-e vagy tisztán szocialistákból. A fejük felett ég a tető és ők azon tanakodnak, hogy a házi áldást milyen keretbe rámáztassák be.

Még azok az ujságok is, melyek a leglelkesebben támogatták Károlyiékat, hevesen panaszkodnak, hogy olyan emberek is vezető szerephez jutnak, akiknek még ahhoz sincs jogcimük, hogy közkatonák lehessenek.

A nemzetiségeket nem tudták kibékiteni, de egyenesen maguk ellen lázitották: a polgárságot nem tudták egy táborba terelni, de egymással farkasszemet néző, egymást halálosan gyülölő csoportokra szaggatták. A szövetségesek jóakaratát nem tudták megnyerni, sőt ellenkezően, bizalmatlanná tették magukkal szemben az antant hatalmakat. És mindez akkor történik, mikor Magyarországnak se szene, se érce, se kenyere nincsen s napról-napra nagyobb földterületek ragadnak meg a megszállott seregek kezén.

Lovászy Márton közoktatásügyi miniszter a polgárságot szólitgatja csatasorba. Kunfi Zsigmond közjóléti miniszter a szocialistákat állitja hadrendbe, egyelőre még csak ököllel fenyegetik egymást, de ki tudja, nem kerülnek-e már holnap elő a gépfegyverek s nem-e ujra magyar vér festi majd vörösre az ősi magyar földjét.

Nem ezt álmodtuk, amikor megjött a győzelmes magyar forradalom hire. De Károlyi sem ezt álmodta. Mást vártunk a német befolyás alól felszabadult, az oszträk varázslat alól felszemélt uj Magyarországtól. Munka és becsületes, okos közeledés a szövetséges hatalmak felé: ez vezethette volna csak vissza Magyarországot a béke paradicsoma kertjébe.